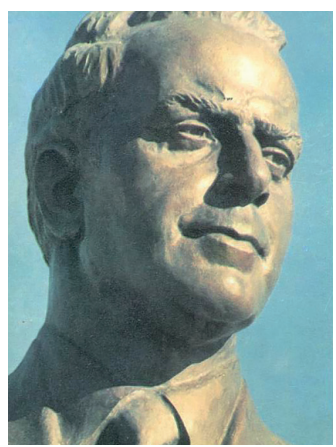

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Huseynov

Qardaş Türkiyədən növbəti minnətdarlıq

Bax səh. 3

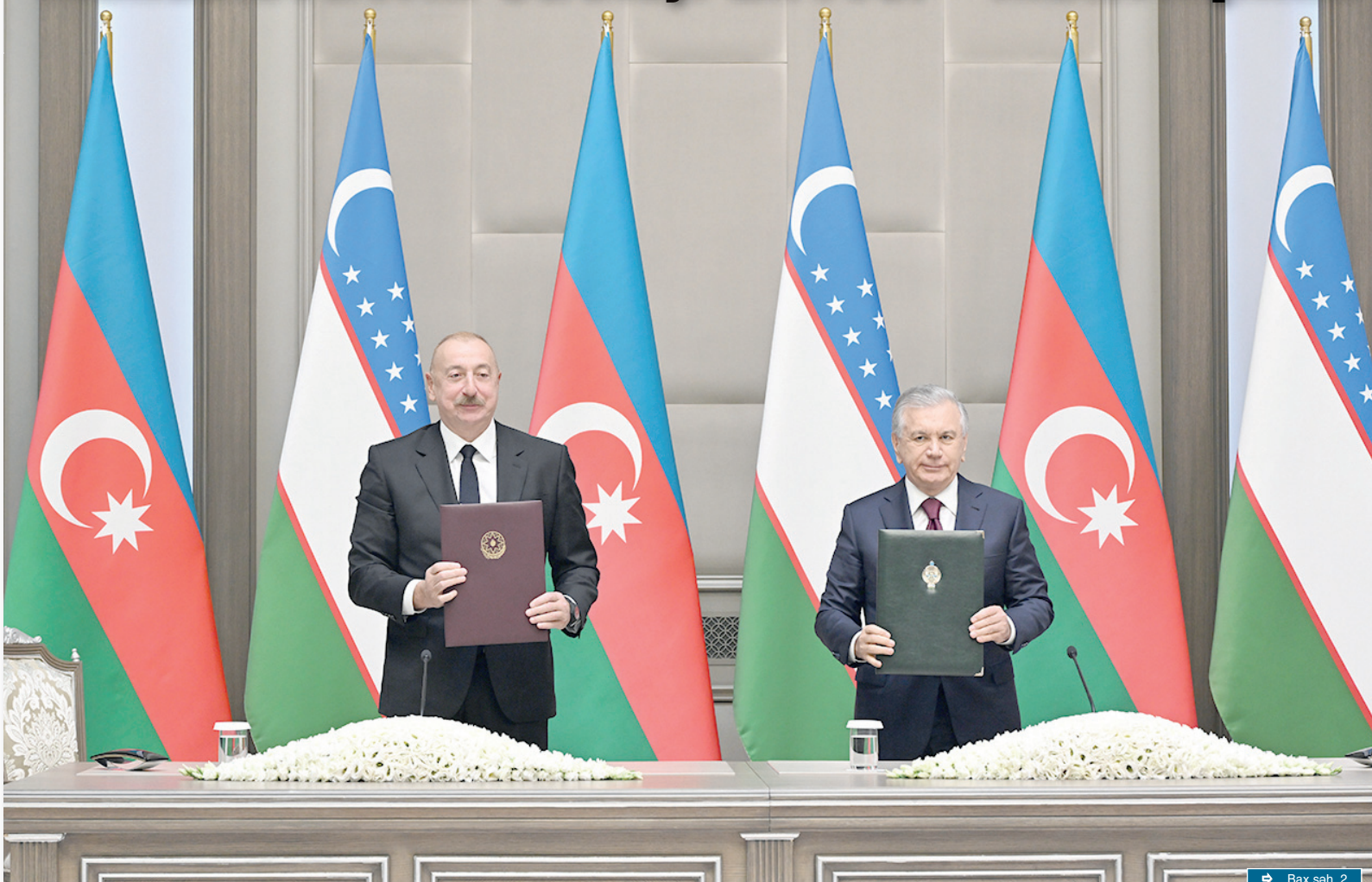
**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qazet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

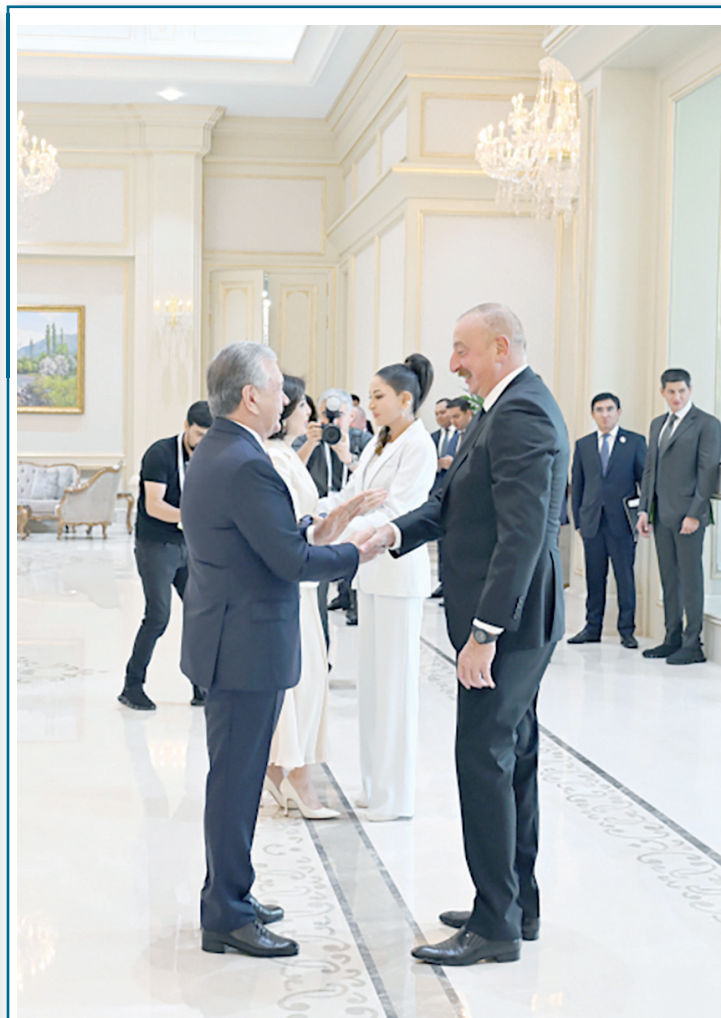
27 avqust
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 154 (6740)
Qiyməti
60 qəpik

Azərbaycan-Özbəkistan:

Münasibətlərin Strateji Zirvəsi - Müttəfiqlik...

Bax səh. 2

Bax səh. 2

İki ildə beşinci səfər...

Yeni Azərbaycan Partiyası zəfərdən-zəfərə inamla addımlayır

Bax səh. 4

SOCAR-ı qaralayanların qara xisləti...

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana səfəri və səfər çərçivəsində Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ilə "Qazprom" arasında enerji sahəsində razılaşmanın əldə edilməsindən sonra Ukrayna mediası və sosial şəbəkələrində Azərbaycana və SOCAR-a qarşı çirkin kampaniya müşayiət edilməkdədir. Söz-süz ki, bu niyyətlərinin kökündə qəzəb və ucuz siyasi şou dayanır və bu çirkin kampaniyanın təşkilatçıları və iştirakçıları guya bu cür təxribatlarla Azərbaycan-Ukrayna münasibətlərinə xələl gətirəcəklərinə inanırlar.

Əvvəla, Ukraynaya son 2 ildə öz dost və humanitar dəstəyini göstərən Azərbaycan digər dövlətlərdən daha həssas və sosial mövqeyi ilə seçilir. Bu ölkəyə yalnız öldürücü silahlar verən, başqa heç bir humanitar dəstək göstərməyən Avropa İttifaqı ölkələrindən fərqli olaraq Azərbaycan Respublikası humanizm prinsiplərinə sükunətlə, Ukraynaya ərzaq, dərman, geyim və məişət malları, yanacaq və s. mallarla təchiz edərək öz insanlıq borcunu ödəyib. Onların sırasında isə SOCAR daha fəallığı ilə fərqlənir.

Neçə illərdir ki, Ukraynanın yanacaq-energi sektorunda dünya bazar qiymətlərindən qat-qat ucuz yanacaq təchizatı həyata keçirən Azərbaycanın Dövlət Neft Şirkəti müharibə başlayanda isə əsil xilaskarlığı üstləndi, 2023-cü ildə Avropada qaz və yanacağın qiyməti 4-5 dəfə bahaləşaraq rekord həddə çatanda Azərbaycan 0,0001 sent belə yanacağın qiymətində artım etmədi. Əksinə Ukraynanı humanitar xarakterli yanacaq məhsulları ilə təmin etdi, "SOCAR Energy Ukraine" təcili tibbi yardım maşınları və Ukrayna Dövlət Fövqəladə Hallar Xidməti üçün pulsuz olaraq 200 min litrdən çox yanacaq hədiyyə verdi. SOCAR Ukraynadakı yanacaq məntəqələri...

Bax səh. 6

Bax səh. 3

YAP Mərkəzi Aparatında müşavirə keçirilib

ABŞ səfiri mediamızı niyə təhqir etdi?

Bax səh. 7

Soyuq müharibə təfəkkürü dövlətlərin kompromis axtarışını çətinləşdirir

Bax səh. 7

Dini və etnik tolerantlıq...

Bu gün milli-mənəvi dəyərlər, mədəni fərqliliyin qorunaraq gələcək nəsillərə ötürülməsi vacib olduğu qədar çətinliklərdir. Məlumdur ki, ölkəmiz multikulturalizm məkanını sayılır. Azərbaycan tolerantlığı ilə bərabər, özünəməxsus mədəniyyəti ilə hər zaman dünya ictimaiyyətinin diqqətini cəlb edib.

Ölkəmizdə kiminsə dini əqidəsinə, milli mənsubiyyətinə görə təzyiqlə məruz qalması faktı yoxdur. Özünəməxsus dini və milli ənənələri olan Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın inanclarına, milli mənsubiyyətinə hörmətlə yanaşılır. Eyni zamanda, bu dəyərlərin qorunub inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılır.

Bu günlərdə Braziliyada G20 Dövlətləri Forumu (IF20) keçirilib. 19-22 avqust tarixlərində baş tutan forumda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov da iştirak edib. Qeyd edək ki, sözügedən tədbir ölkəmizin din siyasətinin beynəlxalq müstəvidə müzakirəsi üçün mühüm hadisə oldu.

Dini sahədə global məsələlərin müzakirə olunduğu Forumun gündəliyi dayanıqlı inkişaf, yoxsulluq və bərabərsizliklə mübarizə, global idarəetmə islahatları, münaqişələrin həlli, global iqtisadi məsələlər, ərzaq təhlükəsizliyi, iqlim dəyişikliyi kimi mövzuları əhatə edib. Forumda, ümumilikdə, 300-ə yaxın qonaq iştirak edib.

Mədəniyyətlərin və dinlərin qovuşduğu məkan...

Forumda iştirak edən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov Azərbaycanı multikultural və tolerant mühit, həyat keçirilən multikulturalizm siyasəti, eləcə də Azərbaycan multikulturalizmi modeli haqda ətraflı məlumat verib. O, bildirib ki, multikulturalizm Azərbaycan xalqının mənəvi sərvətidir: "Azərbaycan tarixən çoxmədəniyyətli dövlət, mədəniyyətlərin və dinlərin qovuşduğu bir məkan olub. Bu gün də həmin ənənə Azərbaycanda davam etdirilir...

Bax səh. 8

Durovun həbsi...

Bax səh. 6

Qərb çətin imtahan qarşısında - ya Fransa repressiv addımlarına görə qınanmalı, ya da...

ildə be
qeyd olunan coğrafiyada
yerləşən ölkələr arasında
tarixi mədəni əlaqələr
var, xalqlarımızı etiqad

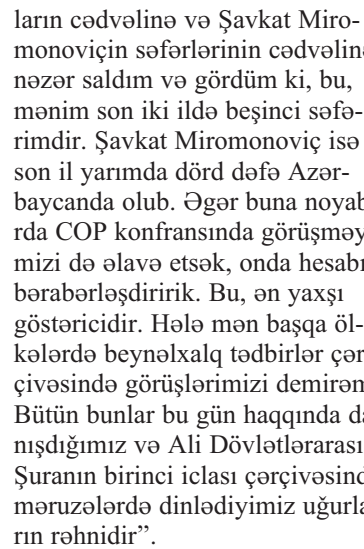
Şinci sə

Ər...
Azərbaycanla Mərkəzi Asiya regionu dövlətləri vahid geosiyasi, tarixi və mədəni məkan qismində çıxış edirlər ki, bütün

**bunlar da qarşılıqlı inam
mühitini möhkəmləndirir
və münasibətlərin inkişafına
müsbət təsir göstərir.
Azərbaycan - Özbəkistan
əlaqələrinin dinamikası
bunu əyani şəkildə təs-
diqləyir.**

Azərbaycanla Özbəkistan arasında diplomatik münasibətlər 1995-ci il oktyabrın 2-də qurulub. 1996-cı ilin avqustunda Azərbaycanın İsə Özbəkistan, 1998-ci ilin iyulunda isə Özbəkistanın Bakıda səfirlikləri fəaliyyətə başlayıb. Növbəti ildə diplomatik münasibətlər 30 illiyi qeyd ediləcək. Keçilmiş yola, qarşılıqlı münasibətlərdə əldə olunan uğurlara nəzər saldıqda görürük ki, hər iki ölkə yubileyə, necə deyirlər, əlində gəlib.

İndiyədən Azərbaycan və Özbəkistan bütün təzyiqləri dəf edərkən, bütün sınaqlardan çıxaraq öz aralarında yüksək etimad mühiti formalaşdırmağa nail olublar. Bu rəda, heç şübhəsiz ki, liderlərin şəxsi nümunələrinin, onların dostluq münasibətlərinin, müxtəlif səviyyələrdə təmasların artmasının rolu xüsusi vurğulamaq lazımdır. Dövlət başçıları tez-tez qarşılıqlı səfərlər edirlər. Bir qayda olaraq İlham Əliyev Özbəkistandan, Şavkat Mirziyoyev isə Azərbaycanda özünə qonaq kimi qarşılanırlar və onlar məmnuniyyətlə bildirirlər ki, bu səfərlər zamanı özlərinin evlərindəki kimi hiss edirlər. İki dost ölkənin liderləri müxtəlif beynəlxalq və regional platformalarda da müntəzəm olaraq görüşürlər və aktual mövzula ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparırlar, iktirəflü münasibətləri perspektivləri ilə bağlı yeni təşəbbüslər irəli sürürlər. Prezident İlham Əliyev bu günlərdə Özbəkistana uğurla baş tutan dövlət səfəri çərçivəsində mətbuatı verdiyi Bəyanatında liderlərin təmasları ilə bağlı maraqlı statistika barədə bəhs edib. Intensivləşən görüşləri uğurları rəhni kimi dəyərləndirən dövlətimizin başçısı vurğulayıb: “Artıq qeyd etdiyim kimi, mən qardaş ölkədə tez-tez oluram. Səfərə hazırlaşarkən, on-

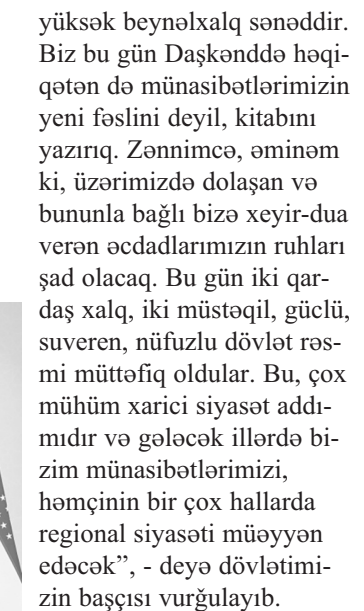
Azərbaycan və Özbəkistan liderlərinin əlaqələri yalnız ikitərəfli dialoqla məhdudlaşmır. Qeyd olunduğu kimi, liderlər beş

nəlxəlq tədbirlərdə və çox tərəf platformalarında da tez-təz bir araya gəlirlər. Son vaxtlarda isə Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) daha səmərəli əməkdaşlıq platforması qismində çıxış edir. Artıq əhaliyə, zəngin resurslara, geniş coğrafiyaya malik olan Türk dünyası böyük inkişaf perspektivlərinə malikdir. Diqqətləyiylə həldən kə, Azərbaycan və Özbəkistanın TDT təşkilat daxilində əlaqələrin möhkəmlənməsinə, onun funksionallığının artmasına güclü siyasi iradə ortaya qoyur və real töhfələr verirlər. Qeyd edək ki, Azərbaycan və Özbəkistan liderləri Türk Dövlətləri Təşkilatı formatında son olaraq TDT-nin iyulun əvvəlində Şuşada keçirilən qeyri-rəsmi Məzəzirə görüşündə bir araya gəliblər.

Belə intensiv təmaslar son nəticədə dövlətlərarası münasibətlərin dinamikasına güclü təkan verir, qarşılıqlı inamı daha da artırır. Artan inamın nəticəsidir ki, iki ölkənin münasibətlərində böyük uğurlar əldə olunub. Bildirildiyi kimi, əksər məsələlərə yanaşmalarda liderlərin, dövlətlərin mövqeləri üst-üstə düşür. Məmnunluq hissi ilə vurğulamaq istədik ki, bu günədək razılaşma-

can Respublikasının və Özbəkistan Respublikasının Ali Dövlətlərarası Şurasının birinci iclasının Qərarı"nı qəbul edəblər.

Beləliklə, Azərbaycan və Özbəkistan rəsmən müttəfiq dövlətlər olublar. Dünya miqyasında müttəfiqləri-

Onu da vurgulayaq ki, Özbəkistan 30 illik işğal zamanı Ermənistanla diplomatik münasibətlər qurmayıb. Bu illər ərzində Özbəkistan Ermənistanla səfirlik açmayıb, həmçinin Ermənistanın da Daşkənddə səfirlik açmasına icazə verilməyib. Döst ölkə keçmiş Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllində daim Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü prinsipindən çıxış edib. Postmüharibə dövründə isə Özbəkistan işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına dəst dəfşərk etmək əzmi nümayiş etdirir. Xatırladaq ki, Prezident Şavkat Mirziyoyevin təşəbbüsü əsasında Füzüldə Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin binası yüksək zövqlə inşa olunaraq istifadəyə verilib.

Mübariz ABDULLAYEV

Strateji Müttəfiqlik müqaviləsi hansı əhəmiyyət kəsb edir?

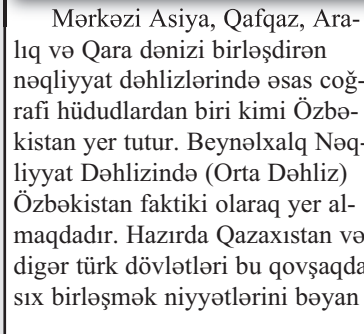
Yeni hüquqi anlaşma Azərbaycan və Özbəkistanın bütün iqtisaditlərdə vahid ortaq mənafeələrini və milli niyyətlərini əks etdirir. Xüsusilə də müqavilənin iqtisadi fəzası da olduqca genişməzəmmulndur və iki ölkə arasında iqtisadi-sosial və digər sahələrdə yeni hədəf prioritetlərinə müəyyənləşdirir. Cənab Şəfkat Mirziyoyevın bəyan etdiyi kimi 20 yeni iqtisamət üzrə əldə edilmiş razılıq əməkdaşlığımızın real iqtisaditlərdə və qarşıda daha məsuliyyətli işləri qarşıya qoyur. Bu baxımdan Saziş qeyd edilən bütün iqtisamətlərin, o cümlədən iqtisadi-ticarəti imkanların artırılması, qarşılıqlı investisiya qoyuluşlarının təşviqi, nəqliyyat-kommunikasiya dəhlizlərində və "yaşıl enerji" də birgə iştirakçılıq, sonayə, aqrar-sonayə, tikinti, turizm, rabitə və digər məsələlər üzrə strateji yol xəritəsi rolunu oynayır. İlk növbədə, iqtisadi mübadilənin həcmiəni real potensialın səviyyəsinə çatdırmaq başlıca hədəfdir, buna hər iki tərəfin gücü və iradəsi də imkan verir.

Qeyd edək ki, 2023-cü ildə Azərbaycanla Özbəkistan arasında ticarət dövriyyəsinənin həcmi 180 milyon dollarına yaxın olub, 2024-cü ildin 6 ayında isə bu göstərici təqribən 90 milyon dollarla yaxın olub. Halbuki bu potensialı ən azı 3-4 dəfə artır-

maq mümkündür. Bu baxımdan məntəbə döviyyəsinə artırmaq üçün əlavə ticarət stimullarını təbiiqə vacibdir və hər iki tərəf bunun öz bəyanatında ifadə etdi.

Cənab İlham Əliyevin vurguladığı kimi iqtisadi-ticarət əlaqələndirmə konkret məzmunla zənginləşdirilməsi, eləcə də 3-cü ölkələrə inteqrasiya şəraitində artırılması başlıca şərtlərdən biridir.

Sözsüz ki, həmin ölkələr türk-İlli dövlətlərdir və Şuşada keçirən Türk Dövlətləri Şuşaqlarının (TDT) Dövlət başçıların qeyri-siməli Zirvə görüşündə də bu mövzaya geniş aspektdən toxunulub. Əzərbəkistan hökuməti ölkəmizlə birgə iqtisadi layihə və proqramlara əsaslanaraq potensialı bəri daha böyük endörək və qardaş ölkələrini bəngin bəri resurslarını iqtisadi əməkdaşlaşdırılmasını müsbət təsəvvür nümayiş etdirdi. Eyni zamanda, Şuşada imzalanən Qarabağ bəyannaməsinə imza atən ölkələr bəri kimi Əzərbəkistan türk dövlətlərini vahid iqtisadi koalisiyada birləşməsinə məqam və niyyətini

edib. Prezident İlham Əliyevin
bəyan etdiyi kimi Mərkəzi Asiya
Cənubi Qafqaz, Xəzər regionları
vahid geosiyasi regiona çevrilir
və regionlarımızda müsbət pro-
seslər Özbəkistan ilə Azərbaycan
arasında səmərəli əməkdaşlıqdan
asılıdır.

Özbəkistan və Azərbaycan
arasında əlaqələrin digər mühüm

Azərbaycan və Özbəkistan arasında yaxın tərəfdaşlıq münasibətlərinin son illərdə inkişafı yüksələn tempə davam etməkdədir və hər iki ölkənin dövlət başçıların qarşılıqlı səfərləri və imzalanən sənədlər, hökumət nümayəndə heyətlərinin görüşləri, biznes-forumların keçirilməsi iqtisadi həmrəyi daha da dərinləşdirməkdədir. Hər iki ölkə iqtisadi platformada ortaq maraqlara xidmət edən təşəbbüslər və əməkdaşlıq formatını da əsas gündəlik çevirib və regionda yeni yaradılan enerji-kommunikasiya, nəqliyyat xətlərində birgə təmsil olunmaq iradələrinin nümayiş etdirməkdədir.

Prezident İlham Əliyevin son 2 ildə Özbəkistana 5 dəfə səfər etməsi, eləcə də Prezident Şavkat Mirziyoyevın Azərbaycanı davamlı xarakter alan səfərləri münasibətləri ən yüksək səviyyədə daşıya-raq strateji tərəfdaşlıq fəzasına yaxınlaşdırdı. Dərin işgüzarlığı arxitektura üzərində daha da möhkəmlənən təmaslar avqustun 23-də Cənab İlham Əliyevin Özbəkistan səfəri zamanı imzalanan “Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Məqavilə” strateji müttəfiqliyi rəsmiləşdirdi. Beləliklə, Özbəkistan türkdilli dövlətlərdən Türkiyədən sonra Azərbaycanın 2-ci strateji müttəfiqi statusunu qazanmış oldu.

açıq əks etdirib. Qardaş ölkələr bir
gə investisiyaların artırılması üçün
biznes icmaları və dövlətlərarası İr

vestisiya Fondunun imkanlarının da yüksəldilməsinə çalışır. Bu məqsədə sənaye, ticarət, nəqliyyat, tikinti və kənd təsərrüfatı və xidmət sahələrində fəaliyyət göstərən şirkətlərin vahid səmayə proqramlarına cəlb edilməsi istisna olunmur. Eyni zamanda, hər iki ölkədən çalışan biznes icmasının sayının artırılması da töhfəlik olmur. Hazırda Azərbaycan 90-dan çox Özbəkistan şirkəti qeydiyyata keçib və onlar səmayədə birgə investisiya qoyuluşunda uğurlu iş əməkdaşlığı nümunələri yaradıb. Hacıqabul Sənaye Parkında birgə layihə çərçivəsində avtomobil istehsalı edilir. Bu isə iyulun 1-mə olan

məlumatla görə, əməkdaşlıq çərçivəsində 5300-dən çox "Chevrolet" avtomobili istehsal edilib.

İki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyması əsəz ticarət, güzəstli gümürk rejimlərinin yaradılması istiqamətində səylərin daha da gücləndirilməsinə bəslir edir. İndiyə qədər bu sahədə bir sıra sazişlər imzalanıb ki, bunu müəmm platforma yaradıcılığında ilk addımlar kimi səciyələndirmək olar. Bu baxımdan tərəflər Türkiyə ilə Azərbaycan arasında hazırda qüvvədə olan Preferensial Ticarət Səzişinin hüquqi çərçivəsini formalaşdıracaq ki, bu da ikitərəfli ticarət həcmimin artırılması, xarici ticarətlə bəgli xərcəlin azaldılması və gümürk

əməliyyatlarının sürətləndirilməsi
və ticarətin asanlaşdırılmasını təmin
edəcək.

Eyni zamanda, iki ölkə öz mövcud rəqəmsal infrastrukturalarını vahid məkanla birləşdirməklə yaxın illərdə "Rəqəmsal İpək Yolu" layihəsində də sıx əməkdaşlıq edərkən Avropa ilə Asiya arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin formalaşmasında səylərini artıracaqlar. İktidarlər əməkdaşlığın digər perspektivli sahəsi enerji sektorudur. İki ölkənin şirkətləri - SOCAR və "Uzbeckneftgaz" ASC Azərbaycan və Özbəkistanda neft yataqlarının birgə işlənməsi, neft-qaz sektorunda layihələrin həyata keçirilməsi və digər sahələrdə əməkdaşlıq edirlər.

Xəzər dənizində külək sayəsində enerji istehsalı üçün təxminən 157 QVt güc vardır. Özbəkistanın da geniş çöllərində Güneş enerjisi üçün resurslar xeyli böyükdür. Azərbaycan bərpa olunan enerji mənbələrinin enerji balansındakı payını 2026-cı ilədək 24 faizə, 2028-ci ilə qədər isə 30 faizə çatdırmağı planlaşdırır.

Özbəkistan Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə aparılan yenidənqurma işlərində də yaxından iştirak edir. Füzulidə özbək hökumətinin maliyyə dəstəyi ilə ilk məktəb inşa edilib, hazırda Özbəkistan işğaldan azad edilməsi öyrənilir.

də aparılan bərpa-quruculuq işlərinə töhfə verməyə hazırlaşır. Məhz bu və digər amillər Azərbaycan ilə müxtəlif ölkələr arasında ikitərəfli əlaqələrin sürətli inkişafına təkan verir. Azərbaycanın xarici siyasətində Mərkəzi Asiya ölkələri, həmçinin Özbəkistan ilə münasibətlərin inkişafı mühüm yer tutur. Bir sözlə, Azərbaycan və Özbəkistan arasında yeni siyasi-iqtisadi münasibətlərin strateji müttəfiqlik səviyyəsinə qalxmış əlaqələrin dinamikasını daha da artırmış olacağı.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Qardaş Türkiyədən növbəti minnətdarlıq

MÜBARİZ

Bu günlərdə qardaş Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan səmimiyyətlə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə növbəti dəfə minnətdarlığını ifadə edib. Qardaş ölkənin dövlət baş-

çısı İlham Əliyevə Türkiyədə baş verən yanğınların söndürülməsində göstərdiyi köməyə görə təşəkkür edib. Türkiyə lideri bu barədə Nazirlər Kabinetinin iclasından sonra etdiyi çıxışında bildirib.

Azərbaycan və Türkiyə hər

zaman bir yerdə olan dövlətlərdir. Şuşa Bəyannaməsi ilə müttəfiq olduqlarını rəsmən təsdiqləyən iki ölkənin dostluğu bu gün ən yüksək səviyyədədir və dünyada ehtiyat güc yoxdur ki, bu dostluğa hansısa bir formada xələl gətirmək iqtidarında olsun. Azərbaycan cəmiyyətində Türkiyəyə, Türkiyə cəmiyyətində isə Azərbaycana böyük sevgi var. Xalqlarımız tarixdən gələn ənənələri yaşatmaqla həmişə xoş günlərin sevincini birlikdə bölüşürlər.

Eyni zamanda, biz çətin günlərdə də bir yerdə oluruq, bir-birimizə dəstək göstəririk. Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçılıq siyasətinə cavab olaraq Türkiyə bu ölkə ilə bütün siyasi-iqtisadi əlaqələri dayandıraraq Türkiyə 1993-cü ildən etibarən işğalçı ölkə ilə sərhədlərini

bağlayıb. Biz Türkiyənin qətiyyətli dəstəyini 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı bir daha gördük. Müharibənin ilk günlərindən başda qardaş ölkənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan olmaqla əksər yüksək səviyyəli rəsmiləri Türkiyənin Azərbaycana yanında olduğunu bildiren bəyanatlarla çıxış etdilər. Türkiyənin bu mənəvi-siyasi dəstəyi Azərbaycanı güc verdi və biz ərazi bütövlüyümüzü, suverenliyimizi təmin etməyə nail olduq.

Azərbaycan da Türkiyəyə münasibətdə eyni cür davranır. Qardaş ölkədə 2023-cü il fevralın 6-da mərkəzi Kəhrəmanmaraş olmaqla baş verən 7.7 və 7.6 bal gücündəki dağıdıcı zəlzələdə 53 min 537 nəfər həyatını itirib, 107 min 213 nəfər isə müxtəlif bədən xəsarətləri alıb. Zəlzələ

nəticəsində 38 min 901 bina dağılıb. 11 vilayət, 124 rayon, 6929 kənd və məhəllə olmaqla 120 min kvadratkilometr əraziyə və 14 milyon insana təsir edən bu zəlzələ insan itkisi və əhatə etdiyi ərazi baxımından dünya üzrə ən dağıdıcı təbii fəlakətlər siyahısına daxil olub. Azərbaycan hər zaman olduğu kimi, zəlzələdən sonra ilk dəqiqələrdən, ilk saatlardan qardaş Türkiyəyə yardıma tələsib və bu yardımı indi də davam etdirir.

Məşə yanğınlarının Türkiyənin ayrı-ayrı bölgələrini ağuşuna aldığı bir vaxtda da Azərbaycan buna biganə qala bilməzdi. Ümumilikdə, son vaxtlarda Türkiyə məşələrində baş verən yanğınların sayı 53 faiz artaraq 5540-a çatıb. Hazırda 27 təyyarə, 105 helikopter və 5 mindən çox

quru texnika yanğınların söndürülməsində iştirak edir. Respublikamız da yanğınların ram edilməsində öz köməyini göstərir. Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, Türkiyədəki güclü meşə yanğınları ilə mübarizə tədbirlərinə köməklik göstərilməsi məqsədilə Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Aviasiya dəstəsinin "BE-200ÇS" amfibiya tipli təyyarəsi qardaş ölkəyə göndərilib. "Bir millət, iki dövlət anlayışı ilə həmrəket etdiyimiz can Azərbaycanımızın Prezidenti, əziz qardaşım İlham Əliyevə ürəkdən minnətdarlığımı bildirirəm. İlham qardaşım sadəcə, zəng etmədi, həm də ölkəmizə "BE-200" tipli amfibiya yanğınsöndürən təyyarəsini göndərməklə yanğınla mübarizəmizə güclü dəstək verir. Çətin günlərimizdə daim dəstək olduğumuz azərbaycanlı qardaşlarımızla bundan sonra da hər sahədə birliyimizi davam etdirəcəyik", - deyərək Türkiyənin dövlət başçısı vurğulayıb.

YAP Mərkəzi Aparatında müşavirə keçirilib

Avqustun 26-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənəkar seçkilərlə əlaqədar YAP-ın Tədbirlər Planına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının bütün seçki dairələrində səsvərmə günü müşahidə aparacaq şəxslərin təlimatlandırılması məqsədilə müşavirə keçirilib.

Seçki prosesində müşahidəçilik institutunun rolu və əhəmiyyəti, müşahidə aparılması qaydaları, müşahidəçilərin hüquq və vəzifələri barədə ətraflı izahat və məlumat verilib.

Daha sonra iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb, müvafiq tapşırıq və tövsiyələr diqqətə çatdırılıb.

“İnkişafın Azərbaycan nümunəsi inkaredilməz reallıqdır”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 54 sayılı Mingəçevir seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Aydın Mirzəzadənin Mingəçevir şəhərində seçkilərlə görüşləri keçirilib.

YAP Mingəçevir şəhər təşkilatının sədri Bəxtiyar Mustafayev bu gün YAP-ın sıralarında 700 mindən çox üzvün birləşdiyini və bu faktın Ulu Öndər Heydər Əliyev ideyalarına sədəqətin, həyata keçirilən siyasətin gələcəyinə inamın göstəricisi olduğunu deyib.

Deputatlığa namizəd Aydın

birliyinin dayandığını qeyd edib. Namizəd Azərbaycan dövlətinin Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni hədəflərə çatacağına - yeni zirvələr fəth edəcəyinə əminliyini ifadə edib. “İnkişafın Azərbaycan nümunəsi inkaredilməz reallıqdır”, - deyərək vurğulanıb.

Aydın Mirzəzadə çıxışında seçkiləri parlament seçkilərində fəal iştirak etməyə çağırıb.

Tədbirdə, həmçinin təşviqat qrupunun üzvləri Ədalət Quliyeva, Hüseyn Həşimov və digərləri çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, yaranmış vaxtdan iştirak etdiyi bütün seçkilərdə qələbələr qazanan YAP daim xalqın mənafeyindən çıxış edib və bu gün siyasi sistemin aparıcı qüvvəsi kimi ölkəmizə

Mirzəzadə əvvəlcə YAP-ın seçki platforması haqqında ətraflı məlumat verib. O, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışı ilə inkişaf yoluna qədəm qoyan Azərbaycanın son illərində cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni-yeni zəfərlərə imza atıldığını söyləyib. A.Mirzəzadə qazanılan uğurların təməlinə xalq-iqtidar

mühüm nailiyyətlər qazandırmışdır.

Çıxış edənlər uğurlarımızın davamı naminə seçkiləri parlament seçkilərində YAP-ın namizədinə səs verməyə çağırıblar.

Öz növbəsində çıxış edən seçkilər də 1 sentyabr - növbədənəkar parlament seçkilərində YAP-ın namizədinə səs verəcəklərini vurğulayıblar.

“YAP-ın namizədinə etimad göstərəcəyik”

2024-cü il sentyabrın 1-də keçiriləcək Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənəkar seçkilərin təşviqat kampaniyası çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 42 sayılı Sumqayıt birinci seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Hicran Hüseynovanın seçkilərlə görüşü keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban verməmiş şəhidlərin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Sumqayıt şəhər təşkilatının sədri müavini Cavid Məmiyev Yeni Azərbaycan Partiyasının parlament seçkilərinə “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə qatıldığını vurğulayaraq partiyanın parlament seçkilərində qalib gələcəyinə inamını ifadə edib.

Deputatlığa namizəd Hicran Hüseynova YAP-ın seçki platforması barəsində məlumat verib. O, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azər-

baycanın əldə etdiyi nailiyyətlərdən danışıaraq, ölkənin milli gücünün daha da artdığını və qarşıda duran bütün hədəflərin inamla gerçəkləşdiriləcəyini qeyd edib. H.Hüseynova YAP-ın xalqın mənafeyini qoruyan və milli tərəqqi yolunda çalışdığı aparıcı siyasi qüvvə olduğunu vurğulayıb.

Deputatlığa namizəd seçkiləri parlament seçkilərində fəal iştirak etməyə çağırıb.

Görüşdə təşviqat qrupunun üzvləri Təranə Rəcəbli, Hüm-bət Quliyev, Sahib Şamilov və digərləri YAP-ın ölkəmizə qazandırdığı nailiyyətlərdən bəhs

edərək seçkiləri partiyanın namizədinə dəstək verməyə çağırıblar.

Seçkilər YAP-ın xalqa layiqli və şəərəli xidmətinə yüksək qiymətləndirərək partiyanın namizədinə səs verəcəklərini bildirdilər.

“Seçimimiz dəyişməzdir!”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 94 sayılı Ucar seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Ramil Həsənin YAP Ucar rayon təşkilatının qərargahında seçkilərlə görüşü keçirilib.

YAP Ucar rayon təşkilatının sədri Şəhla Abdullayeva qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü, prinsipli, milli maraqlara əsaslanan siyasət nəticəsində güclü, dinamik inkişaf edən, yüksək beynəlxalq nüfuzla malik ölkəyə çevrilib. O vurğulayıb ki, məqsədyönlü siyasət ölkəmizin qarşısında yeni perspektivlərin açılmasına şərait yaradıb: “Xüsusilə də, dövlət başçısının rəhbərliyi ilə sosial sahədə sistemli, kompleks xarakterli, fundamental islahatlar həyata keçirilməsi vətəndaşların rifah halının gündən-günə daha da yaxşılaşmasına səbəb olub”.

Deputatlığa namizəd Ramil Həsən YAP-ın seçki platforması haqqında ətraflı məlumat verib. O bildirib ki, parlament seçkiləri suverenliyini tam tə-

min etmiş Azərbaycanın əhəmiyyətli və taleyüklü dövrünə təsadüf edir: “Artıq Azərbaycan güclü dövlətə çevrilib, regionda və dünyada öz sözünü deyir. Eyni zamanda, ölkəmizdə ötən illər

ərzində çox böyük işlər görüldü. Hazırda Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə mühüm islahatlar həyata keçirilir. İctimai həyatın ehtiyat sahəsi yoxdur ki, orada islahatlar getməsin və müsbət dəyişikliklər olmasın”.

Tədbirdə təşviqat qrupunun üzvləri Mirzəli Ağamaliyev və şəhid atası Əli Vəliyev də çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, Ucar seçkiləri inkişaf siyasətini dəstəkləyir və Prezident İlham Əliyevin siyasi kursunu təqdir edirlər. Onlar seçkilərinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ideyaları əsasında və Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində böyük inkişaf yolu keçmiş Yeni

Azərbaycan Partiyasının namizədi olduğunu ifadə ediblər.

Çıxış edən seçkilər Səidə Ələkbərova, Elman Xəlilov və digərləri YAP-ın namizədinə səs verəcəklərini vurğulayıblar.

Deputatlığa namizəd Ramil Həsən Vətən müharibəsi şəhidi mayor Elnur Hacıyevin ailəsini də ziyarət edib.

Yeni dövr - yeni qələbələr

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 110 sayılı Balakən seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Nəsim Məhəməliyev seçkilərlə görüşü keçirilib.

YAP Balakən rayon təşkilatının sədri Azad Balayev qeyd edib ki, Azərbaycan dünyada qalib və qüdrətli dövlət kimi tanınır: “Ölkəmiz-

də ictimai-siyasi sabitlik, milli təhlükəsizlik, vətəndaş həmrəyliyi və xalq-iqtidar birliyi təmin edilib, azərbaycançılıq ideologiyası əsasında dinindən, dilindən, etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq bütün vətəndaşlarımızın vahid yumruq kimi birləşərək Azərbaycanın qarşısında duran ən ümdə vəzifənin yerinə yetirilməsinə - tarixi ədalətin bərpasına, respublikamızın ərəzi bütövlüyü və suverenliyinin təmin edilməsinə nail olunub. İndi qarşımızda növbəti hədəflər var. Yeni dövr yeni qələbələr deməkdir”.

Deputatlığa namizəd Nəsim Məhəməliyev əvvəlcə YAP-in seçki platforması haqqında məlumat verib. O qeyd edib ki, qalib və qüdrətli Azərbaycan dövləti Heydər Əliyev yolunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qarşıda duran bütün hədəflərinə doğru inamla irəliləyir: “Azərbaycan müasir dövlətçilik tarixinin mühüm nailiyyətlərlə zəngin olan şəərəli bir dövrə qədəm qoyub. Dövlət başçısının müstəqil və uzaqgörən siyasəti sayəsində istər ölkəmizdə, istərsə də bütövlükdə regionumuzda yeni reallıqlar yaranıb, qarşımızda yeni perspektivlər açılib”.

Tədbirdə Tinov Bağmanov, Rüksarə Hacıyeva və digərləri çıxış edərək seçkiləri parlament seçkilərində fəal iştirak etməyə və YAP-in namizədinə səs verməyə çağırıblar.

“Azərbaycanın gələcəyini düşünən gənclərin seçimi Yeni Azərbaycan Partiyasıdır”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 100 sayılı Göygöl-Daşkəsən-Kəlbəcər seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Kamran Bayramovun Göygöl şəhərində gənc seçkilərlə görüşü keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərəzi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Göygöl rayon təşkilatının sədri

Vüqar İsayev gənclər siyasətinin Azərbaycanda dövlət siyasətinin mühüm prioritetlərindən biri olduğunu diqqətə çatdırıb. O bildirib ki, Prezident İlham Əliyev gəncliyin inkişafına xüsusi diqqət göstərərək Azərbaycanın daha xoşbəxt gələcəyini təmin edir: “Həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət mütləq qəti düşüncəli, intellektual, sağlam əqidəli Azərbaycan gəncliyinin formalaşmasına və inkişafına hədəflənib”.

Deputatlığa namizəd Kamran Bayramov əvvəlcə Yeni Azərbaycan Partiyasının parlament seçkilərinə “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə qatıldığını qeyd edərək YAP-in seçki platforması haqqında ətraflı məlumat verib. O bildirib ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın parlaq gələcəyi naminə müstəsna xidmətlərindən biri tarixi ənənələrə, milli-mənəvi dəyərlərə, dövlətçilik maraqlarına və zamanın çağırışlarına uyğun gənclər siyasətinin əsasının qoyulmasıdır: “Bu gün gənc nəslin xalqımıza məxsus zəngin milli-mənəvi dəyərlər əsasında - yüksək və-

tənpərvərlik ruhunda yetişdirilməsi istiqamətində uğurlu dövlət siyasəti həyata keçirilir”.

Görüşdə çıxış edən seçkilər - Dünyəvi Rəhimova, Zeynal Hüseynov, Babək Alzamanov, Oruc Həsənov və digərləri uğurlarımızın davamı naminə parlament seçkilərində YAP-in namizədinə səs verəcəklərini bildiriblər. “Daim irəliyə baxan və gələcəyi düşünən gənclərin seçimi Yeni Azərbaycan Partiyasıdır”, - deyə vurğulanıb.

Qeyd edək ki, Kamran Bayramov Göygöl rayonunun Quşqara, Səmədli, Nadil və Əlimədədli kəndlərində də seçkilərlə görüşüb.

“Dünənin, bu günün və gələcəyin partiyası yeni qələbə əzmindədir!”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 45 sayılı Sumqayıt dördüncü seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Naib Hacıyevin YAP Sumqayıt şəhər təşkilatının qərargahında seçkilərlə görüşü keçirilib.

rüşü keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərəzi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Sumqayıt şəhər təşkilatının sədri Ramiz Hüseynov müstəqil Azərbaycanın qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərindən və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan uğurlardan danışıb. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının müstəqil Azərbaycanın dənəsinə, bu gününə və gələcəyinə xidmət edən partiya olduğunu vurğulayıb.

Deputatlığa namizəd Naib Hacıyev YAP-in seçki platforması barədə məlumat verib, yeni dövrdə qarşıya qoyulmuş hədəflər barədə danışıb. O, ərəzi

bütövlüyü və suverenliyi bərpa olunan Azərbaycanın regionun lider dövləti kimi yeni nailiyyət və zəfərlər qazanacağına əminliyini ifadə edib.

Görüşdə çıxış edən seçkilər inam və etimad ünvanı olan YAP-in namizədinə səs verəcəklərini əminliklə ifadə ediblər. “Dünənin, bu günün və gələcəyin partiyası yeni qələbə əzmindədir!”, - deyə vurğulanıb.

“Yeni zirvələrə birlikdə addımlayacağıq”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənəkar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 59 sayılı Quba seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Əlibala Məhərrəməzadənin YAP Quba rayon təşkilatının qərargahında seçkilərlə görüşü keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycanın ərəzi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Quba rayon təşkilatının sədri

Fidan Hüseynova ölkəmizdə müşahidə olunan inkişafın Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davamçısı - Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan kompleks və sistemli islahatlar nəticəsində əldə olunduğunu söyləyib. F.Hüseynova Azərbaycanın milli maraqlarının qorunmasına xidmət edən mükəmməl iqtisadi strategiyamızın ölkəmizi yüksək inkişaf yoluna çıxardığını bildirib.

Deputatlığa namizəd Əlibala Məhərrəməzadə YAP-in seçki platforması barədə məlumat verib. O bildirib ki, Azərbaycanın inkişafını təmin edən məqsədyönlü siyasət xalqın Yeni Azərbaycan Partiyasına inam və etibarının daha da möhkəmlənməsinə yol açıb: “Xalqımız davamlı müsbət dəyişiklikləri öz həyatında hiss edir. Respublikamızın bütün bölgələrində olduğu kimi, Qubada da önəmli işlər görüldür və müsbət nəticələr göz önündədir”.

Görüşdə çıxış edənlər - İlham Qaraburhanlı, Lətin Səfərləyev, Elza Orucova, Babakəşi Quliyev, Ramiz Həməzəyev və başqaları ölkədə keçirilən hər

bir seçkidə olduğu kimi, qarşıdan gələn parlament seçkilərində də YAP-in qələbə qazanacağına əminliklərini bildiriblər. “Yeni Azərbaycan Partiyasına bir daha etimad göstərək - yeni zirvələrə birlikdə addımlayacağıq”, - deyə çağırış edilib.

Seçkilər sentyabrın 1-də YAP-in namizədinə səs verəcəklərini bildiriblər.

Qeyd edək ki, deputatlığa namizəd Əlibala Məhərrəməzadə rayonun Şudux, Növdün və İqriq kəndlərində də seçkilərlə görüşüb, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid Şahin Allahyarovun ailəsinə ziyarət edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası zəfərdən-zəfərə inamla addımlayır

96 sayılı Goranboy-Naftalan seçki dairəsindən Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatlığa namizədi Bədal Bədəlov yap.org.az saytına müsahibə verib.

- Bədal müəllim, sentyabrın 1-də ölkəmizdə növbədənəkar parlament seçkiləri keçiriləcək. Ölkədə seçkiöncəsi ictimai-siyasi vəziyyəti necə dəyərləndirirsiniz?

- Bu gün beynəlxalq ictimaiyyət qalib və qüdrətli dövlət olan Azərbaycanın təminatında sabitliyin hansı uğurlara yol açdığını şahididir. Azərbaycan sabitlik diyarı, təhlükəsiz ölkə, tolerantlığın, multikultural dəyərlərə bağlılığın ünvanı kimi dünyanın diqqətindədir. Dövlətimizin əldə etdiyi bütün bu uğurlar Ümummilli Lider Heydər Əliyevin düşünülmüş və məqsədyönlü siyasətinin nəticəsidir. Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyətinin hər iki dövründə Azərbaycanı zirvələrə yüksəldib. 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider Azərbaycanı müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərinin xaosundan, anarxiyasından, özbaşınalıqlarından xilas etdi. Ölkədə qısa müddətdə yaradılan sabitlik digər sahələrdə uğurlu addımların atılmasına şərtləndirdi. Azərbaycan demokratik inkişaf yoluna qədəm qoydu.

Bu gün dünyada inkişafın Azərbaycan modelinin mövcudluğu hər birimizi qürurlandırır. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə gəldiyi zaman dövrün reallıqlarına əsasən bu əminliyi ifadə etmişdi ki, bu çətin günlər keçib gedəcək, harada yaşamaşansa asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı belə qüdrətli, zəngin ölkənin vətəndaşı olmaqla ilə fəxr edəcək. Ulu Öndərin bu çağırışı çox qısa zamanda reallığa çevrildi. Azərbaycan yenidən quruldu, dövlətçiliyin əsasları yaradıldı.

Ümummilli Liderin düşünülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində qurulan möhkəm təməl sonrakı davamlı inkişafın əsasına çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi inkişaf strategiyası qarşıdakı illər üçün strateji istiqamət oldu. Ümummilli Liderin 2003-cü ildə xalqa tarixi müdaciətində cənab İlham Əliyevə və Yeni Azərbaycan Partiyasına böyük inam ifadə edilib: “Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övladlarını öz ətrafında sıx birləşdirəcək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırma bilmədiyim tələklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırıla bilər. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm”. Cənab İlham Əliyev bu inamı, etimadı təkmil islahatları, yeniliyi, müasirliyi özündə ehtiva edən siyasəti ilə doğrultdu. Prezident İlham Əliyev Ümummilli Liderin yaratdığı möhkəm təməl üzərində qüdrətli, yeni Azərbaycan qurdu, vaxtilə xəyal kimi görünən arzuları reallığa çevirdi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Qarabağın tacı Şuşanın işğaldan azad edilməsi müjdəsini xalqa çatdırarkən böyük qürur hissi ilə söylədiyi “Mən bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu sadır! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!” fikirləri ona olan inam və etimadı yüksək səviyyədə doğrultduğunu bir daha təsdiqləyir.

Ölkəmizin sabitlik diyarı kimi nüfuz qazanması iqtisadi əlaqələrin genişlənməsində əhəmiyyətli rol oynadı. Təbii ki, əməkdaşlıqda maraqlı olan dövlət ilk olaraq həmin ölkədə demokratik inkişafa və sabitliyə diqqət yetirir. Azərbaycan bu gün istənilən sahədə əməkdaşlıq üçün böyük potensiala malikdir. Bu inkişaf, tərəqqi insanların həyatında da özünü aydın ifadəsini tapıb.

Bir sözlə, 1993-cü ildən inkişaf yoluna çıxan Azərbaycan bu gün davamlı uğurları ilə dünyanı heyərləndirir. Təbii ki, bütün bu amillər ölkədə xoş əhval-ruhiyyənin mövcudluğuna əsas verir. Ölkəmizdə seçkiöncəsi vəziyyət olduqca müsbətdir. Demokrati seçki mühitə mövcuddur. Siyasi partiyaların seçkilərdə iştirak etmək üçün namizədlərini irəli sürməsi özündə mühüm məqamları ehtiva edir. Bütün namizədlərə bərabər şərait yaradılıb. Seçkilərə hazırlıq prosesinin bütün mərhələlərinin yüksək fəallıq şəraitində həyata keçirilməsi də bunun bariz nümunəsidir. Azərbaycan dövləti seçkilərin demokratik, azad, şəffaf, beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi üçün bütün zəruri addımları atır.

Tarixi Zəfərimiz - ölkəmizin ərəzi bütövlüyü və suverenliyinin tam bərpa edilməsi müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq bütün ölkə ərazisində həyata keçirilən prezident seçkilərinin ardınca parlament seçkilərinin keçirilməsi olduqca mühüm məqamlardandır. Uğurlarımız, zəfərlərimiz davamlı, onların fonunda müəyyənləşdirilən hədəflər

isə çoxşaxəlidir.

Hər bir seçki prosesinə böyük ruh yüksəkliyi, qələbə əzmi ilə qatılan Yeni Azərbaycan Partiyası bu dəfə “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə hədəflərini açıqlayır. Partiyanın seçki platformasında son 30 ilin uğurları və onların əsasında müxtəlif istiqamətlər üzrə qarşıdakı dövrün hədəfləri öz əksini tapıb.

Hər bir seçki Yeni Azərbaycan Partiyasına xalqın inamın və etimadının ifadəsinə çevrilir. YAP-in cəmiyyətdə belə yüksək nüfuz qazanmasını şərtləndirən amillər hansılardır?

- Bu reallıq inkaredilməzdir ki, YAP xalqın inam və etimadının ən yüksək səviyyədə doğrulduq. Siyasi arenada dövlətçilik mövqeyindən çıxış edərək hər zaman xalqın mənafeyini üstün tutub və qısa zamanda ümumxalq rəğbətini qazanıb. Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı, Ümummilli Lider Heydər Əliyev partiyasının gələcəyinə olan inamını “YAP dənəsin, bu günün və gələcəyin partiyasıdır” fikri ilə ifadə etdi. Ulu Öndər bu inamını, eyni zamanda, “Yeni Azərbaycan Partiyasının çox parlaq gələcəyi var. Yeni Azərbaycan Partiyası daim yaşayacaqdır. Mən əminəm ki, Yeni Azərbaycan Partiyasına yeni-yeni gənc üzvlər gələcəklər, bu partiyanın prinsiplərini günü-gündən yüksək səviyyəyə qaldıracaqlar və Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın gələcəyinə xidmət edəcəkdir” fikirləri ilə də ifadə etmişdir.

Sözü ilə əməl birliyi, Heydər Əliyev yoluna sadiqlik Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdə nüfuzunun artmasında əhəmiyyətli rol oynadı. Son 20 ildən artıq dövrdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da inkişaf edən, təkmilləşən, yeniləşən Yeni Azərbaycan Partiyası növbəti ölkəmizdə, regionda ən güclü siyasi təşkilatdır. YAP ənənələri olan partiyadır. Dövlətimizin başçısı, partiyamızın Sədri İlham Əliyev tarixi Zəfərimizin reallığını fonunda partiyamızın 2021-ci il 5 mart tarixində keçirilən VII qurultayında bu inamı ifadə etdi ki, YAP bundan sonra da ölkəmizdə gedən bütün proseslərin mərkəzində olacaq.

YAP-ın uğurlu fəaliyyəti Azərbaycanda sabitlik, əmin-amanlıq, tərəqqi, dövlətimizin maraqlarının qətiyyətlə qorunması, ölkəmizin müasirləşməsi, yeniləşməsi baxımından böyük önəm daşıyır.

Bu gün həm Azərbaycan, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası yaradılan möhkəm təməl üzərində uğurla inkişaf edir, zəfərdən-zəfərə inamla addımlayır. Azərbaycanın hər bir uğrunda öz payı olan Yeni Azərbaycan Partiyası hər birimizdə böyük qürur hissi yaradan tarixi Zəfərimizin yaratdığı reallıqların qarşısına qoyduğu vəzifələri uğurla yerinə yetirir. Yeni Azərbaycan Partiyası ardıcıl uğurlarımıza söykənərək “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə seçkilərə qatılıb.

- Bədal müəllim, seçkilərlə görüşlər sizdə hansı qənaəti yaradır?

- Qeyd etdiyim kimi, ölkəmizdə demokratik seçki mühiti mövcuddur. Hər bir siyasi partiya, onun namizədinə öz seçki platformasını cəmiyyətə təqdim etmək üçün bərabər imkanlar yaradılıb.

Seçkilərlə keçirilən görüşlər Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədi olaraq mənə xoş ovqat yaradır. YAP-a böyük inamın, dəstəyin şahidinə çevrilir. Onlar qalib Azərbaycanın nailiyyətlərindən, Yeni Azərbaycan Partiyasının bu inkişafa, tərəqqiyə verdiyi töhfələrdən geniş bəhs edərək uğurların davamlılığını təmin etmək üçün partiyamızın namizədlərinə səs verəcəklərini, seçkilərinin dəyişməz olduğunu bildirirlər.

Sentyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərində hər bir seçkini fəal olmağa, səsvərmə hüququndan istifadəyə etməyə, yeni dövrə Yeni Azərbaycanla addımlamaq üçün düzgün seçim etməyə çağırırıq. Seçimimiz gələcəyimizdir. Bu gələcəyi daha möhtəşəm uğurlarla zənginləşdirmək üçün Yeni Azərbaycan Partiyasının namizədlərinə dəstək olaq!

Xalqımız Yeni Azərbaycan Partiyasına birmənalı dəstək ifadə edir

48 sayılı Abşeron birinci seçki dairəsindən Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatlığa namizədi Nigar Məmmədova yap.org.az saytına müsahibə verir.

- Nigar xanım, sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənkonar seçkilər keçiriləcək. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış möhtəşəm ümumxalq Zəfərindən sonra ilk dəfə bütün ölkə ərazisində keçirilən parlament seçkilərinin önəmi barədə nə deyə bilərsiniz?

- Azərbaycan keyfiyyətə yeni dövrə qədəm qoyub. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Zəfər savaşında ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi bərpa edilib, Cənubi Qafqazda yeni geosiyasi konfigurasiya formalaşıb.

Hazırda qarşıda duran əsas vəzifə növbəti milli hədəflərimizin reallaşdırılmasıdır. Tarixi Zəfərimizin beynəlxalq müstəvidə tam təsbit olunması, “Böyük Qayıdış” proqramının ardıcıl həyata keçirilməsi və digər vacib məqamlar bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Seçki dövlətin növbəti illərdə atmalı olduğu addımları, strateji hədəfləri, bir sözlə, onun inkişaf konsepsiyasını müəyyən edən faktorlardır. Azərbaycan seçkilərə möhtəşəm uğurlar fonunda və ictimai-siyasi sabitlik şəraitində gedir.

Respublikada həyata keçirilən uğurlu siyasət, iqtisadiyyatın dinamik inkişafı Azərbaycanın tərəqqisini və qarşıda duran bir çox milli hədəflərin reallaşmasını mümkün edib. Bu gün Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının təqribən üçdə iki hissəsi Azərbaycan iqtisadiyyatının payına düşür. Ötən illər ərzində həyata keçirilən uğurlu neft strategiyası nəticəsində ölkənin iqtisadi potensialı və valyuta ehtiyatları artırılıb, ordu quruculuğu sahəsində mühüm addımlar atılıb. Sistemli islahatların həyata keçirilməsi nəticəsində əsas makroiqtisadi göstəricilər ölkənin daxili məhsulun həcmi ilə artır. Ölkəmiz bir çox postsovet dövlətləri ilə müqayisədə həm ümumi iqtisadi gücündə, həm də milli iqtisadiyyatın kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərinə görə qabaqcıl yerlərdən birini tutur.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafını nəzərdə tutan dövlət proqramlarının uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində şəhər və rayonların infrastruktur təminatı yaxşılaşıb, sahibkarlığın inkişafında mühüm irəliləyiş əldə edilib. Əlverişli biznes mühitinin yaradılması Azərbaycana xarici investisiya qoyuluşunu sürətləndirib. Bütün bu realiaqlar dünyanın əksər nüfuzlu iqtisadi-maliyyə mərkəzlərinin hesabatlarında da öz əksini tapıb.

- Son 30 il ərzində Azərbaycanda həyata keçirilən davamlı islahatların nəticələri özünü bütün sahələrdə göstərir...

- Cənab İlham Əliyev 2018-ci ildə keçirilmiş prezident seçkilərindən sonra andiçmə mərasimində yeni islahat dalğasının anonsunu vermişdi. Qısa müddət ərzində çoxşaxəli institusional və struktur islahatları idarəetmənin səmərəliliyi və çevikliyini təmin etməklə yanaşı, vətəndaş məmnunluğuna, milli həmrəyliyin güclənməsinə,

bütövlükdə Azərbaycan dövlətinin milli gücünün artmasına etibarlı zəmin yaratdı. Sistemli və davamlı karakter daşıyan siyasi, hüquqi və sosial-iqtisadi islahatlar Azərbaycanın tərəqqisini və qarşıda duran bir çox milli hədəflərin reallaşmasını mümkün edib. Yeni mərhələdə Azərbaycanın dünyada islahatçı ölkə kimi imicini daha da möhkəmləndirmək üçün idarəetmədə çeviklik və effektivliyin artırılması məqsədilə islahatların davam etdirilməsi mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Seçkilərə “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə qatılan Yeni Azərbaycan Partiyasının seçki platformasında da islahatların nəticələrini əks etdirən uğurlar və bu istiqamətdə qarşıda duran hədəflər öz əksini tapıb. Platformada qeyd edildiyi kimi, bu gün uğurla davam etdirilən genişmiqyaslı islahatlar dövlət idarəçiliyinin və siyasi sistemin təkmilləşməsinə, iqtisadiyyatın inkişafına, əhalinin sosial rifahının yaxşılaşmasına, xalqımızın milli mədəni irsinin və mənəvi dəyərlərinin qorunmasına və ümumilikdə Azərbaycanın yüksəlişinə xidmət edir. Yeni mərhələdə islahatların dərinləşdirilməsi qarşıda duran əsas vəzifələrdən biridir. Bu islahatlar iqtisadi idarəetmənin köklü səviyyədə müasirləşməsinə, inkişafın yeni hərəkətverici qüvvələrinin təşəkkül tapmasına və hər bir Azərbaycan vətəndaşının rifahının yüksəlməsinə zəmin yaradacaq.

- Parlament seçkilərinin təşviqat kampaniyası çərçivəsində YAP-ın deputatlığa namizədi olaraq seçkilərlə görüşürsünüz. Seçkilər hansı fikirləri ifadə edirlər və ümumi ictimai rəyin əks etdirdiyi realiaqlar nədən ibarətdir?

- Əvvəla qeyd edirəm ki, bu seçkilər mahiyyət etibarilə fərqli və əlamətdar xarakter daşıyır. Çünki bu, dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra ilk dəfə olaraq bütün ölkə ərazisində keçiriləcək parlament seçkiləridir.

Seçki dövlətin öz vətəndaşına verdiyi dəyəri müəyyən edən barometrdir. Bütün namizədlərə bərabər şərait yaradılıb və yüksək rəqabət mühiti var. Seçkilərin azad, şəffaf və demokratik şəraitdə keçəcəyini əminliklə söyləmək olar.

Seçkiqabağı təşviqat kampaniyası çərçivəsində seçkilərlə görüşlərimiz davam edir. İnsanlar dövlət başçısının siyasətini birmənalı şəkildə yüksək qiymətləndirir, Yeni Azərbaycan Partiyasına dəstək ifadə edirlər.

Vətəndaşlarımızı seçkilərdə fəal iştirak etməyə çağırıram. İnanırıq ki, bu seçkilər də xalqın Heydər Əliyev yoluna sdaqətinin, Prezident İlham Əliyevin Zəfər yürüşünün davamına birmənalı dəstəyinin təsdiqi və hakimiyyətə inamının növbəti ifadəsi olacaqdır.

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənkonar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 6 sayılı Ordubad-Culfa seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Vüqar Rəhimzadənin Culfa rayonunun Əbrəqunus, Bənəniyar, Qızılcə və Kırma kəndlərində seçicilərlə görüşləri keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycan ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Culfa rayon təşkilatının sədri Qadir İbrahimov bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası yarandığı gündən Azərbaycanın yüksəlişi üçün səylər göstərir, ölkəmizin tərəqqisi naminə məqsədyönlü fəaliyyət həyata keçirir. Hər bir vədini konkret əməli fəaliyyəti ilə təsdiqləyən YAP-ın sıralarında 700 mindən artıq üzvün birləşməsi bu partiya inamın, etimadın əsas göstəricilərindən biridir: “YAP-ın

Zəngin və şərəfli inkişaf yolu...

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənkonar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 20 sayılı Nərimanov ikinci seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Samir Vəliyevin YAP Nərimanov rayon təşkilatının qərargahında seçicilərlə görüşü keçirilib.

seçki platformasında da qeyd edildiyi kimi, ölkəmizin siyasi sistemində aparıcı rola malik Yeni Azərbaycan Partiyası bu seçkilərə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə əldə etdiyimiz möhtəşəm ümumxalq Zəfərindən sonra yaranmış realiaqlardan irəli gələn hədəflərə - Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla qatılır.

Deputatlığa namizəd Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, ölkəmizin davamlı inkişafını şərtləndirən əsas amillərdən biri sabitliyin mövcudluğudur: “Azərbaycanın sabitlik diyarı kimi nüfuz qazanmasının biri-birindən mühüm uğurlara yol açdığını görürük. Bu uğuru ölkəmizə qazandıran Ümmümilli Lider Heydər Əliyevin düşünlü və məqsədyönlü siyasətidir. Bu gün Azərbaycan dünyada sabitlik və təhlükəsizlik adası kimi tanınır”.

Vüqar Rəhimzadə Azərbaycanın son 20 ildən artıq dövrdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə möhtəşəm uğurlara imza atdığını qeyd edib:

“2020-ci ildəki tarixi Zəfərimiz, 2023-cü ilin sentyabrında suverenliyimizin tam bərpa edilməsi bu uğurların zirvəsidir. Yeni hədəflərə doğru inamla irəliləyirik”.

Deputatlığa namizəd yeni dövrə qədəm qoyan Azərbaycanın yeni hədəflərə doğru inamla addımlaması üçün seçiciləri parlament seçkilərində fəal iştirak etməyə çağırır.

Çıxış edənlər - təşviqat qrupunun üzvü Ədalət Əhmədov, seçicilərdən şəhid anası Bahar Əhmədova, Divangir Əhmədov, Səftər Həsənov, Asəf Nəzərov, Həbibə Vəliyeva, Rəmilə Abbasova və digərləri Yeni Azərbaycan Partiyasının zəngin seçki təcrübəsinə malik partiya olduğunu və xalqın etimadını layiqincə doğrultduğunu qeyd ediblər.

inkişaf yolunda əmin addımlarla irəliləməsinə, dünyada sözlünə etibar edilən və mövqeyinə hörmətlə yanaşılan güclü dövlətə çevrilməsinə şərtləndirmişdir. Bu gün qüdrətli Azərbaycan Heydər Əliyev ideyaları əsasında - sözü imzası qədr dəyərli olan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inamla inkişaf edir, müəyyənləşdirilən bütün hədəflər reallığa çevrilir”.

Görüşdə çıxış edən təşviqat qrupunun üzvləri seçkilərin əhəmiyyətini toxunaraq seçiciləri fəal olmağa və YAP-ın namizədinə səs verməyə çağırıblar.

Daha qüdrətli yeni Azərbaycan naminə!

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənkonar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 90 sayılı Ağsu seçki dairəsindən namizədliyi irəli sürülmüş Əli Hüseynovun YAP Ağsu rayon təşkilatının qərargahında seçicilərlə görüşü keçirilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, Azərbaycan ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərin xatirəsi ehtiramla yad edilib.

YAP Ağsu rayon təşkilatının sədri Füzuli Abdullayev qeyd edib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası daim ölkəmizin yüksəlişinə və inkişafına öz töhfəsini verib.

Deputatlığa namizəd Əli Hüseynov seçkilərə YAP-ın seçki platforması haqqında ətraflı məlumat verərək bildirib ki, qarşıda ki parlament seçkiləri xalqın Yeni Azərbaycan Partiyasına inamının növbəti ifadəsi olacaq. Qeyd edib ki, budəfəki parlament seçkilərinin ölkəmizin bütün ərazisində keçirilməsi qürur və iftixar mənbəyidir. “Şübhə yoxdur ki, xalqımız daha qüdrətli yeni Azərbaycan naminə YAP-a bir daha etimad göstərəcəkdir”, - deyə vurğulanıb.

tərəccəkdir”, - deyə vurğulanıb.

Görüşdə təşviqat qrupunun üzvləri Vəqif Nəzərov, Elnur Fərzəliyev və digərləri çıxış edərək seçiciləri YAP-ın namizədinə səs verməyə çağırıblar.

Seçkilər də öz növbəsində Yeni Azərbaycan Partiyasını dəstəklədiklərini və partiyanın namizədinə səs verəcəklərini bildiriblər.

“Azərbaycan cəmiyyəti YAP-ın uğurlu fəaliyyətini təqdir edir”

2024-cü il sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə keçiriləcək növbədənkonar seçkilərin təşviqat mərhələsi çərçivəsində Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) tərəfindən 31 sayılı Suraxanı ikinci seçki dairəsindən deputatlığa namizədliyi irəli sürülmüş Etibar Quliyevin YAP Suraxanı rayon təşkilatının qərargahında seçicilərlə görüşü keçirilib.

YAP Suraxanı rayon təşkilatının sədri Vüqar Seyidov bildirib ki, ölkədə vətəndaşlar Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasətə mütləq inam və etimad bəsləyirlər, xalq-iqtidar birliyi sarsılmaz təməllərə söykənir: “YAP Azərbaycanın müasir, demokratik və hüquqi dövlət kimi tərəqqisinə layiqli töhfələr verir”.

Deputatlığa namizəd Etibar Quliyev YAP-ın seçki platforması haqqında ətraflı məlumat verib. O bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan inamla inkişaf edir: “Ölkə həyatının bütün sahələrində həyata keçirilən islahatların cəmiyyət tərəfindən təqdirə qayılınması Prezident İlham Əliyevin güclü dövlət konsepsiyasının uğurla reallaşdığını təsdiqləyir”.

Seçki qərargahının üzvləri Səadət Məmmədova, Əfsanə Əkbərova və digərləri öz çıxışlarında seçiciləri parlament seçkilərində fəal iştirak etməyə və YAP-ın namizədinə səs verməyə çağırıblar. “Azərbaycan cəmiyyəti Yeni Azərbaycan Partiyasının uğurlu fəaliyyətini təqdir edir”, - deyə vurğulanıb.

Banklardakı əmanətlərin həcmi rekord həddə çatıb

Azərbaycanda fiziki şəxslərin banklara yerləşdirdiyi müddətli əmanətləri iyul ayı ərzində 4,1 faiz və ya 317 milyon manat artaraq ilk dəfə tarixində 8 milyard manatlıq həddi keçib. Eyni zamanda, banklarda manatla depozit qoyuluşunun faizi də yüksəlib və dollarlaşma faizi aşağı düşüb. Belə ki, fiziki şəxslərin əmanətlərinin 65,7 faizi milli valyutada, 34,3 faizi xarici valyutada yerləşdirilib. Hüquqi şəxslərin depozitləri 15,3 milyard manat olmaqla cəmi depozit portfelinin 74,3 faizini təşkil edib.

Bank depozitlərinin artım dinamikasına təsir edən əsas başlıca amillər Mərkəzi Bank tərəfindən yürüdülmüş siyasət və cəlbəmə imkanlarının yaxşılaşdırılması, eləcə də 2024-cü il yanvarın 1-dən etibarən vətəndaşların banklardakı əmanətlərinin faizlərinin gəlir vergisindən azad olunması bank depozitlərinin həcmimin artmasına səbəb olub. Belə ki, MB-nin təşəbbüsü ilə Vergi Məcəlləsinin 102.1.22-ci maddəsinə əlavə və dəyişikliklər cari ildən qüvvəyə

minib və yerli banklar və xarici bankların Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən filialları tərəfindən fiziki şəxslərin əmanəti üzrə ödənilən illik faiz gəlirləri gəlir vergisindən (10 faiz vergi) azad edilib. Bu isə əhalinin depozit bazarına marağını yüksəldib. Müqayisə üçün qeyd edək ki, 2023-cü ilin birinci yarısında depozitlərdə artım yox, əksinə azalma müşahidə edilmişdi. 2023-cü ilin ikinci yarısından sonra vətəndaşların banklardakı əmanətlərinin həcmimin azalması tendensiyası bir qədər də artmışdı və ilin sonunda ölkə üzrə əmanət portfelinin həcmi 13 milyard milyon manat təşkil etmişdi. Faktiki olaraq hər ay depozitlər 140 milyon manat azalırdı, bu isə bankların böyük bir qisminin kapital ehtiyatlarının azalmasına səbəb olur. Çünki Azərbaycanda bankların böyük əksəriyyətinin maliyyə portfelini əmanətlərdən formalaşır və onlar

əhalidən yığıdıqları əmanətlərlə kredit verir, gəlirlərinin böyük bir hissəsini bu yolla təmin edir.

Ona görə də banklar Mərkəzi Bank qarşısında məsələ qaldıraraq əmanətlərə tətbiq olunan vergilərin ləğvini xahiş ediblər. MB isə bunu vergi orqanı ilə müzakirə edərək optimal yol tapmağı, daha doğrusu, vergiləri götürməyi məqsəduyğun hesab etdikdən sonra vergi güzəştlərinin tətbiqi məqsəduyğun hesab edildi. Bundan sonra isə yenidən əmanət yığımları bank sektorunda dinamika üzrə davam etməyə başladı və artıq təkə fiziki şəxslərin depozit portfelini 8 milyard manatlıq həddi keçib.

Bank depozitlərinin məbləğinin artmasında sözsüz ki, sığorta amili də müstəsna əhəmiyyət kəsb edir, əmanətlərin sığortalınması insanların banklara olan inamını artırır: Əmanətlərin Sığortalınması Fondu milli valyutada maksimum 12 faiz, dollar və avroda 2,5 faiz hədd müəyyənləşdirib. Bir nəfər üçün 100 min manat sığorta məbləği mövcuddur. Əmanətlərin Sığortalınması Fondunun iş mexanizmi onu göstərir ki, hansısa bir bank bağlansa da, qaydalara uyğun şəkildə əmanətlər vaxtında qaytarılır. Sığorta mexanizmi normal şəkildə işlə

diyinə görə insanlar bilirlər ki, əmanət itirilməyəcək və qorunur. Gəlirlilik dərəcəsi də kifayət qədər normaldır. Milli valyutada 12 faiz gəlir əldə etmək mümkün-dür. Bu mexanizm vətəndaşların bank depozitlərini manatla yerləşdirməsində mühüm rol oynayır. Eləcə də xarici valyutada faizlərin əvvəlki illərlə müqayisədə 2,5 faizə artırılması dollar və avro yığımlarına üstünlük verən əmanətçiləri də arxayınlaşdırır. Bununla yanaşı, vəsaitlərin sığortalınmış hissəsinin kifayət qədər yüksək olması - 100 min manat limit müəyyən edilməsi də kiçik və orta yığım əmanətçiləri üçün faydalıdır.

Bank depozitlərinin həcmimin artması ölkədə bank sektorunun kapital ehtiyatlarının dayanıqlılığını artırmaqla onların daha çox və sərfəli şərtlərlə kredit vermə im-

kanlarını da stimullaşdırır. Ona görə bank sektorunda rəqabətin güclənməsinə, xüsusən də konservativ siyasətdən mərhələli şəkildə daha liberal siyasətə keçidin təmin olunmasına ehtiyac var. Bir sıra xarici bankların, xarici kapitalın bank sektoruna gəlməsi rəqabətin güclənməsinə gətirib çıxara bilər. Mərkəzi Bank tərəfindən depozit faizləri ilə kredit faizləri arasında müəyyən asılılığın tövsiyə olunması da mümkündür. Hazırda Mərkəzi Bank da bu istiqamətdə çalışır. Maliyyə bazarlarına nəzarət sahəsində ciddi islahat aparılmalı, bank sektoruna nəzarət gücləndirilməlidir. Bunun üçün qanunvericilik bazası möhkəmləndirilməli, xarici təcrübədə olduğu kimi Bank Məcəlləsi qəbul edilməlidir.

ELBRUS

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin Azərbaycana səfəri və səfər çərçivəsində Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ilə “Qazprom” arasında enerji sahəsində razılaşmanın əldə edilməsindən sonra Ukrayna mediası və sosial şəbəkələrində Azərbaycana və SOCAR-a qarşı çirkin kampaniya müşayiət edilməkdədir. Sözsüz ki, bu niyyətlərin kökündə qorx və ucuz siyasi şou dayanır və bu çirkin kampaniyanın təşkilatçıları və iştirakçıları guya bu cür təxribatlarla Azərbaycan-Ukrayna münasibətlərinə xələl gətirəcəklərinə inanırlar.

Əvvəla, Ukraynaya son 2 ildə öz dost və humanitar dəstəyini göstərən Azərbaycan digər dövlətlərdən daha həssas və sosial mövqeyi ilə seçilir. Bu ölkəyə yalnız öldürücü silahlar verən, başqa heç bir humanitar dəstək göstərməyən Avropa İttifaqı ölkələrindən fərqli olaraq Azərbaycan Respublikası humanizm prinsiplərinə sükənərək, Ukraynanı ərzaq, dava-dərman, geyim və məişət malları, yanacaq və s. mallarla təchiz edərək öz insanlıq borcunu ödəyib. Onların sırasında isə SOCAR daha fəallığı ilə fərqlənir.

Nəçə illərdir ki, Ukraynanın yanacaq-enerji sektorunda dünya bazar qiymətlə-

ridən qat-qat ucuz yanacaq təchizatı həyata keçirən Azərbaycanın Dövlət Neft Şirkəti müharibə başlayan-da isə əsil xilaskarlığı üstləndi, 2023-cü ildə Avropada qaz və yanacağın qiyməti 4-5 dəfə bahalaşaraq rekord həddə çatanda Azərbaycan 0,0001 sent belə yanacağın qiymətində artım etmədi. Əksinə Ukraynanı humanitar xarakterli yanacaq məhsulları ilə təmin etdi, “SOCAR

Energy Ukraine” təcili tibbi yardım maşınları və Ukrayna Dövlət Fövqəladə Hallar Xidməti üçün pulsuz olaraq 200 min litrdən çox yanacaq hədiyyə verdi. SOCAR Ukraynadakı yanacaq məntəqələri və neft bazalarından əldə etdiyi gəlirlərinin böyük biq qismini də bu ölkənin iqtisadiyyatının inkişafına yönəldir, davamlı sərmayələr qoyur. “SOCAR Energy Ukraine” şirkəti tərəfindən Ukrayna iqtisadiyyatına indiyə qədər 350 milyon dollardan çox investisiya yatırılıb.

Eyni zamanda, bu ölkənin büdcəsinə hər il on milyon dollarla vergilər daxil olur ki, bu da Ukrayna xalqının iqtisadi və sosial rifahına sərf edilir.

Hazırda “SOCAR Ukraine” şirkəti Ukraynada ən çox vergi ödəyən birinci şirkətdir. Eləcə də Azərbaycan şirkəti bu ölkədə sosial layihələrə milyon dollarla ölçülən sosial layihələri maliyyələşdirir. Azərbaycanın Energetika Nazirliyinin göndərdiyi elektrik avadanlığının dəyəri 7,6 milyon dollardan çox olub. Bundan əlavə, Azərbaycan dərman və ərzaq da daxil olmaqla 2 min tondan çox humanitar yardım göndərib. Hesabladıqda, bunlar

SOCAR-ı qaralayanların qara xisləti...

MDB regionundakı cəmi ölkələrin birgə yardımının məbləğindən də çoxdur. Bundan başqa, Azərbaycan Ukraynaya neft, aviyaşya yanacağı, kimyəvi sənaye məhsulları, gübrə və s. məhsullar ixrac edir. Ələxsus da bu ölkənin toyqara parkının yanacaq resursları Azərbaycanın ixracatı hesabına təmin olunur. Prezident İlham Əliyevin bu günlərdə Ukraynanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə həmkarı Volodimir Zelenskinyə göndərdiyi təbrik məktubunda da enerji sahəsindəki əməkdaşlıqdan məmnunluq ifadə olunub.

Göründüyü kimi Azərbaycanın Ukrayna ilə enerji sahəsindəki əməkdaşlığı Rusiya ilə təmaslardan da genişdir və Moskvanın hansısa sosial-ictimai sektorlarında Azərbaycana bununla bağlı hansısa kampaniyaçılıq hərəkətləri qeydə alınmış, ancaq Kiyevdəki bözi təhrikçidən qüvvələr SOCAR-a qarşı anlayışsız və əsassız təşviqat aparrır.

Bir məqama da xüsusi diqqət etmək lazımdır ki, transmilli şirkətlər arasında neft-qaz və digər enerji seqmentləri üzrə əməkdaşlıq layihələri hansısa bölgədə müharibə və münaqişələrdən asılı olmayaraq həm enerji həmrəyliyinə əsaslanır, həm ümumdünya ticarət prinsiplərinə sükənir. Nüfuzlu korporasiyalar, şirkətlər siyasi-hərbi proseslərə müdaxilə etməyərək beynəlxalq bazar əməliyyatlarını davam etdirir. ABŞ və Avropanın iri enerji korporasiyaları müxtəlif qitələrdə baş verən münaqişələrdən asılı olmayaraq öz enerji təchizatlarını fasiləsiz həyata keçirirlər. O

cümlədən, hazırda “Qazprom”la əməkdaşlıq edən Avropa, Asiya, Afrika və digər region ölkələrinin sayı 30-dan artıqdır. MDB regionunda “Qazprom”un 100-lərlə infrastrukturuları fəaliyyət göstərir. Ermənistanın yanacaq-enerji sektoru bütünlüklə “Qazprom”un inhisarındadır, ümumilikdə, İrəvanın enerji təhlükəsizliyinin 80 faizi birbaşa Rusiyanın qaz nəhənginin əlindədir. Eləcə də digər ölkələrin qazpaylayıcı və ötürücü xətlərinin, qaz təchizatlarının böyük bir qisminə “Qazprom” nəzarət edir və onların bu əməkdaşlığı haqqında Ukraynanın hansısa sosial media seqmentlərində, ictimai sektorunda və digər strukturlarında narazılıq notları, bəyanat və hansısa mənfi assosiasiya elementləri müşahidə edilmir. Yeri gəlmişkən, bir həsiyə çıxaraq, Azərbaycan torpaqlarının işğalında və Xocalı soyqırımında birbaşa şəxsən iştirak etmiş Serj Sakisyanın 2011-ci ildə Ukraynaya səfəri zamanı əldə edilmiş dostluq razılaşmaları və səslənən səmimi bəyanatlara öz dövrədə Azərbaycan reaksiya verməyib, çünki Ukraynanın Azərbaycana görə öz xarici siyasətini qurmaq kimi öhdəliyi yox idi. Bu gün də Azərbaycanın öz balanslaşdırılmış, tarazlı xarici siyasət kursunda tərəf olmaq öhdəliyi yoxdur.

Mövcud sitasiya bir daha ona dələlət edir ki, SOCAR-la “Qazprom”un əməkdaşlığında siyasəti çalar axtaranlar, məsələn iqtisadi yöndən siyasi istiqamətə yönəldənlər açıq şəkildə təxribatla məşğul olur, Avropadakı və Ukraynadakı erməni

lobbisinin əli ilə Azərbaycana qarşı çirkin kampaniyanın iştirakçı olduqlarını biruzə verirlər.

Ən təəccüb və təəssüf doğuran məqam isə ondan ibarətdir ki, “Qazprom”la Ukraynanın milli təbii qaz şirkəti “Naftogaz” arasında 40 illik yaxın strateji əməkdaşlıq proqramı hələ də öz əhəngdar ritmi ilə davam edir. Ukrayna Rusiya ilə müharibə vəziyyətində ola-ola öz ərazisindən Rusiya qazının tranzitini dayandırmaıyib, “Yamal” qaz kəməri ilə Almaniya, Avstriya, Macarıstan, Bolqarıstan, Slovekiya və digər dövlətlərə ildə təxminən 42 milyard kub.metr qaz nəql edilir ki, Kiyev hökuməti ildə təxminən 400 milyon dollar tranzit haqqı alır.

Əgər “Qazprom”la əməkdaşlığa görə, kimisə ittiham etmək lazımdırsa, yəqin ki, ilk ünvan “Naftogaz” korporasiyası və onun Kiyev hakimiyyətində dərin kök salmış olıqarxiya şəbəkəsi olmalıdır. Üstəlik, Avropa ölkələri Ukraynanı qaz kəməri ilə nəqli imkanlarını növbəti illərdə də davam etdirməyi, Aİ-nin enerji təminatında strateji rol oynayan qazötürücü xətlərin və anbarların fasiləsiz işləkliyinin saxlanmasını təkid edirlər. Avropa səmimi və dürüstdürsə, 2 il əvvəl müharibə başlayanda dərhal “Qazprom”la əməkdaşlıqdan imtina edərdi və rus qazına sığınmazdı. Əgər bunu bacarmırlarsa, kənardan Don Kixotluq edib başqa ölkələrin ünvanına qara piar təşkil etmək özü gü-lündür.

E.CƏFƏRLİ

Durovun həbsi...

İnsan hüquqlarına və söz azadlığına zərbədir

Qərb özünün ambisioz maraqlarının alətinə çevirdiyi “demokratiyanın” əsas meyarlarından elan etdiyi söz azadlığı və insan hüquqlarını yenidən pozmaqdadır. Yeni texnoloji innovativliyi dəstəklədiyini bəyan edən,

hətta vaxtilə özünün bəzi məram və ideyalarını bu yeni innovativ vasitələrlə (Ərəb baharı, Şimali Afrika hadisələri, Yaxın və Orta Şərqdə siyasi qarşıdurmalar, Gürcüstan hadisələri və bu kimi misallar) həyata keçirən Qərb

hazırkı məqamda sözügedən bəşəri dəyərlərinə özünün rəqibi, bəlkə də düşməni kimi baxır, ona qarşı davranışlarda heç də demokratik prinsiplərə riayət etmir. Məsələn, Pavel Durovun Fransada saxlanılması kimi...

Qərb çətin imtahan qarşısında - ya Fransa repressiv addımlarına görə qınanmalı, ya da...

Paris prokurorluğu “ittiham” axtarır...

Qeyd edək ki, “Rusiyanın Mark Zukerberqi” adlanan, Sent Kitts və Nevis, BƏƏ və Fransa vətəndaşlarına malik Pavel Durov Telegram”ın və “VKontakte” sosial şəbəkəsinin, həmçinin eyniadlı şirkətin yaradıcılarından biridir. Belə demək mümkündürsə, Durov Qərbin ən böyük təsir mexanizmlərindən biri sayılan “sosial tənziqləmənin” “antiQərb koalisiyasının” aparıcı nümayəndəsidir. Avqustun 245-də axşam saat 8 radələrində Fransanın Le Bourget hava limanına şəxsi toyqaresi ilə eniş edib və dərhal Fransa jandarm qüvvələri tərəfindən həbs edilib. Durovu bir qadın və mühafizəçi müşayiət edib. Fransanın TF1 kanalının verdiyi məlumata görə, Pavel Durov çoxsaylı cinayətlərdə ittiham olunacaq. O, terrorçuluq, narkotik maddələrin satışı, firıldaqçılıq, çirklə pulların yuyulması və pedofililiyə ittiham edilib. Telekanalın məlumatına görə, onu 20 iləddək həbs gözləyir.

İllərdir ki, “insan hüquq və azadlıqları” profzasının əlində və dilində alət edərək sağa-sola təhdid yağdırıran rəsmi Paris bu gün özünü bəyan etdiyi prinsipləri pozmaqdadır. Durovun saxlanılması ilə bağlı ilkin rəyi məhz fərqli və

onun təmsil olunduğu sahəyə yaxından-uzaqdan aidiyyatı olmayan “ittihamlarla” verən Paris cəməisi bir neçə saat sonra özünü çətinə saldığını əyani şəkildə sübut etdi - Paris prokurorluğu avqustun 26-da mətbuata açıqlama verməyi planlaşdırdığını, dolayısı ilə “ittiham axtarışında” olduğunu söylədi.

Maraqlıdır ki, əgər demokratiya dəyərlərinə hörmət Qərb tərəfindən meyar kimi müəyyən edilibsə, onda “X” və “Meta” rəhbərliyi niyə həbs edilmir? Axı, adiçəkən platformalarda da analoji eynilik hökm sürməkdədir. Demək ki, Durovun həbsi heç də Paris prokurorluğunun bəyanatında “qeyd ediləcək” məqamlarla bağlı deyil...

Artıq sosial şəbəkələrdə Durovun həbsinin Fransanın xüsusi xidmət və kəşfiyyat xidmətləri ilə əməkdaşlıqdan imtina etməsinin nəticəsi olduğu açıq kontekstdə ifadə edilməkdədir. Bildirilir ki, “Telegram” təsisçisi saxlanılmasından öncə Fransa kəşfiyyat xidmətləri ilə əməkdaşlıq təklifindən imtina etmişdi. Görünür ki, Fransa prokurorluğu artıq düşüdüğü quyu-dan çıxmaq üçün bəhanələr axtarışına çıxıb...

ABŞ və Aİ niyə susur?

Eyni zamanda, bir məqam diqqəti cəlb edir - Avropanın mərkəzində dünyanın aparıcı sosial şəbəkə kontentlərindən birinin sahibi həbs edilir, Paris prokurorluğu ağzına gələn ittihamları səsləndirir, amma nə Avropanın birliyinə, bütövlüyünə, demokratiyasına, hüquq və azadlıq meyarlarına cavabdeh Avropa İttifaqından, nə də Qərbin “özünəməxsus standartlarını” “yaradıcısı olan” ABŞ Dövlət departamentindən səs çıxmır. Dünyaya insan hüquqları dərsi keçən Avropa İttifaqı üzv ölkə olan Fransanın bu cür repressiv addımlarına niyə sakit qalır? Aİ niyə açıqlama vermir? Niyə bildirmir ki, sosial şəbəkədə ifadə olunan fikirlər “söz azadlığı” prinsipi ilə tənziqlənir? Niyə Fransanın məsələsini Aİ-nin ayrı-ayrı strukturlarında müzakirə predmeti etmirlər?

Bos ABŞ Dövlət Departamenti nə-cə? Niyə Ağ Evdən, Kapitolidən səs

gəlmir. Niyə ABŞ prezidentliyinə namizəd hazırkı vitse-prezident özünə əziyyət vermirdir - bir bəyanat belə səsləndirmir?

Axı, bu hal başqa bir ölkədə, azad, öz maraqları naminə addımlar atan bir ölkədə, məsələn Azərbaycanda baş verəydi, bəyanat verməmiş bir Qərb rəsmi dairəsi, institutu qalmamışdı. Avropa-

nın, ABŞ-in bütün rəsmi və qeyri-rəsmi “kualisiyon şəbəkəsi” bizləri hədəfə almışdı. Niyə Fransaya “gözün üstə qaşın var” deyilmir? Bu, ikili standartın ən bariz, hətta gözələ görələcək misalı deyilmi. Avropa daxil bütövlükdə Qərbin səssizliyə qorq olması onların onsuz da müzakirə predmetinə çevrilmiş “demokratik imiclərini” yerlə-yeksan etmirmir? Bir Fransadan ötrü bu boyda “tarana” getməyə dəyərmir?

Öz prinsiplərinə hörmət etməyənlər...

İstisna edilmir ki, “Telegram” sosial şəbəkəsində bir sıra məqamlar narahatedicidir. Bu da anlaşılandır. Sosial şəbəkələr sosial platformadır və orada rəngarəngliyin olması, hətta qeyri-ciddi nüanslara belə rast gəlinə bilər - bu artıq adət halını alıb. Hətta bəzi nüanslar da var - vaxtilə bəzi ölkələrin sosial şəbəkələrdəki nizam-sizliyin qanun müstəvisində tənziqlənməsi fikri və ya təklifi elə Qərb tərəfindən top-tüfənglə qarşılanırdı. Bu gün isə artıq Fransa sosial kontentin rəhbərini həbs edir. Axı, insan hüquq azadlıqlarına hörmət, biznes prinsiplərinə riayət olunması tələbi belə repressiv metodlarla tənziqlənməməlidir. Ən azından Qərb özünün bəyan etdiyi prinsiplərə sadıqlıq nümayiş etdirməlidir. Bu olmayınca, ABŞ, Aİ hər hansı bir ölkədə bu və ya digər hadisəyə demokratiya və insan hüquqları kontekstində münasibət bildirməkdə haqsız olacaq. Qərb bu kimi qeyri-demokratik standartlar sərgiləməklə özünün “demokratiya standartlarının” sonunu hazırlamış olur...

Pərviz SADAYOĞLU

İkinci Dünya müharibəsi planetimizdə mövcud olan qüvvələr nisbətini köklü surətdə dəyişdi, ənənəvi müstəmləkəçilik transformasiyaya məruz qaldı, iqtisadi-siyasi asılılığın yeni formaları yaran-dı, Avropanın aparıcı ölkələrini təsir dairəsi Avropa ilə məhdudlaşdı. Nəticədə Avropa dövlətləri dünya arenasına çıxmaq üçün yollar arayaraq birləşməli oldular. Bu baxımdan Avropa İttifaqını da İkinci Dünya müharibəsinin yitirməsi hesab etmək olar.

1947-ci il iyunun 5-də ABŞ-nin dövlət katibi Corc Marşall Harvard Universitetindəki çıxışında sonradan “Marşall planı” kimi məşhurlaşan planın konturlarını açıqladı. Müharibənin gətirdiyi fəlakətlər və məhrumiyyətlər Avropanı çox ağır duruma salmışdı. Avropa ölkələrində dünya bazarına çıxarılacaq rəqəbat qabiliyyəti məhsul yox dərəsində idi, siyasi və sosial-iqtisadi sahələrdə əsaslı islahatlar həyata keçirilməsinə ciddi ehtiyac duyulsa da, bu ölkələrin hökumətləri liberal fikirli iqtisadçıların irəli sürdükləri ağırverici bərpa tədbirlərini qəbul etmək niyyətində deyildilər.

Belə bir məqamda Birləşmiş Ştatlar Avropa dövlətlərinə 20 milyard dollarlıq yardım təklif etdi. Yardımın şərtlərinə görə Avropa dövlətləri bir-biri ilə sıx əməkdaşlıq qurmaalı, vahid iqtisadi qurum kimi fəaliyyət göstərməli, bu yardımdan çevik, planlı və müştərək şəkildə istifadə etməli idilər. Corc Marşall Sovet İttifaqına və onun Şərqi Avropadakı müttəfiqlərinə də yardım təklif etmişdi. Lakin İosif Stalin bu proqramı uzaqmənzilli hiyləgər bir plan hesab edərək yardımdan imtina etdi. Stalin Qərblə iqtisadi integrasiyanın bir müddət sonra Şərqi Avropa ölkələrinin SSRİ-nin nəzarətindən qoparılması ilə nəticələnməyinə əmin idi. Buna görə də Stalin Şərq Bloku ölkələrinin Marşall planı çərçivəsində yardım almasına mane oldu. Sovet İttifaqı Marşall planına alternativ olaraq, Molotov planını təklif etdi və 1949-cu ilin yanvarında Qarşılıqlı İqtisadi Yardım Şurası təsis olundu.

Belçika, Birləşmiş Krallıq, Fransa, Hollandiya və Lüksemburq tərəfindən 1948-ci il martın 17-də imzalanan so-yuq müharibənin başlanğıcındakı sovet təhdidinə qarşı ortaq müdafiə razılaşması olan Brüssel müqaviləsi NATO-nun qurulması yolunda ilk addım idi. Corc Marşallın təlimatı ilə 1948-ci ildə Pentaqonda Avropanın və ABŞ-in hərbi-siyasi rəsmiləri arasında görüş təşkil olundu. Yeni hərbi ittifaq yaratmaq üçün təşkil olunan bu görüşlər 1949-cu il aprelin 4-də Vaşinqton şəhərində Şimali Atlantika müqaviləsinin imzalanması ilə nəticələndi. Bu sənədi Brüssel müqaviləsinin iştirakçıları, həmçinin ABŞ, Danimarka, İtaliya, İslandiya, Kanada, Norveç və

Həsən Həsənov,
Yeni Azərbaycan Partiyasının
Təftiş Komissiyasının üzvü,
Respublikanın Əməkdar jurnalisti

Amerika Birləşmiş Ştatları-nın (ABŞ) Azərbaycandakı səfiri Mark Libbinin İTV-yə məlum müsahibəsinin anonsu ediləndə gözlənilirdi ki, hər zaman dünya ölkələrinə demokratiya dərsi verməyə çalışan supergüc dövlətin diplomati səmimi olacaq, açıq danışacaq, təmsil etdiyi ölkənin Cənubi Qafqaz regionuna, xüsusilə də Azərbaycanla Ermənistan arasında sülhyaratma prosesinə yanaşmasının təfərrüatlarını auditoriyaya çatdıracaq. Bununla səfir böyük narahatlığa son qoya bilirdi. Çünki hazırda ABŞ-nin Cənubi Qafqaz siyasətində, tənzimləmə prosesində, Zəngəzur Dəhlizinin açılmasına yanaşmada bir sıra məyusluq və hiddət doğuran məqamlar müşahidə edilir. Səfir isə müsahibəsində həqiqətləri, görünən gerçəklikləri bir tərəfə qoyub və ona ayrılan efiir vaxtını cəfəngiyyatlarla doldurub. “Cəfəngiyyat” sözünü müsahibəsində Mark Libbinin özü işlədi. Belə ki, o, ABŞ-nin Ermənistanı silahlandırması ilə bağlı “Caliber.az” portalının təqdim etdiyi konkret faktları cəfəngiyyat adlandırıb. Halbuki, diplomatın çoxmilyonlu auditoriya qarşısında real faktları təhrif etməsinin özü cəfəngiyyatdır. Səfirin diplomatik etiket qaydalarını aşaraq saytın real faktları təqdim etməsinə cəfəngiyyat adlandırması Azərbaycan mediasına hörmətsizlik və təhqirdir. Budurmu, ABŞ-nin dünyaya sırımaq istədiyi demokratiya?

Soyuq müharibə təfəkkürü dövlətlərin kompromis axtarışını çətinləşdirir

Potuqaliya imzaladılar. Britaniyalı hərbi-siyasi xadim, NATO-nun ilk Baş katibi general Hastings Lionel İsmay verdiyi açıqlamada bildirmişdi ki, Şimali Atlantika blokunun yaradılmasında əsas məqsəd “Sovet İttifaqını Avropadan kənarda, Amerikanı içəridə, Almaniyamı isə asılı vəziyyətdə qoymaq idi”.

“Şərqdən hücum” təhlükəsinin qarşısını almaq məqsədilə Şimali Atlantika blokunun - NATO-nun yaradılması dünyada qütbləşmənin dərinləşməsi və so-yuq müharibə vəziyyətinin qızışdırılması ilə nəticələndi. O vaxtdan SSRİ Qərb üçün demokratiya və ədalətli müstəvisində qorxunc təhlükə mənbəyi kimi qələmə verildi. 1991-ci il dekabrın 8-də Belovejsk sazişinin, dekabrın 21-də Alma-Ata bəyannaməsinin imzalanmasından sonra dekabrın 26-da SSRİ Ali Sovetinin yuxarı palatası olan Respublikalar Soveti SSRİ-nin öz fəaliyyətini dayandırması barədə bəyannamə qəbul etdi. SSRİ-nin dağılması rəsmən elan olunduqdan sonra ABŞ Prezidenti Corc Buş hadisəyə münasibətini belə açıqladı: “Dünyada həyatımda, həyatımızda baş verən ən böyük şey budur: Allahın lütfi ilə Amerika so-yuq müharibəni qazandı”.

SSRİ-nin dağılmasından sonra böyük dövlətlərin öz maraqlarını güdməsi, digər dövlətlərin hüquqlarını tapdalaması, yanlış mövqe tutması beynəlxalq koordinasiya sistemində yeni böhranın yaranmasına səbəb oldu. Nəticədə beynəlxalq hüququn tələblərinə riayət edilmədi, beynəlxalq münasibətlər kompleksində dağıdıcı meyillər gücləndi. Bu günün prizmasından baxanda soyuq müharibə monafələrin tarixi toqquşması epopeyasında təhdidlə dolu bir epizod kimi görünsə də, əslində, bu qarşıdurma iki fəvqəldövlətin təkbəşinə dünya ağalığı uğrunda qanlı döyüş hazırlığının qorxunc təzahürü idi.

Müasir dövrdə Qərb özünün qeyri-hökumət təşkilatları, fondları vasitəsilə müxtəlif etiraz hərəkətlərini dəstəkləməklə, Şərqi Avropa ölkələrində və postsovet məkanında “rəngli inqilablar”, sanksiyalaşdırılmış bombardmanlar və “sülhyaratma” əməliyyatları təşkil etməklə, qiyamçıları silahla təchiz etməklə həm Avropa ilə yaxınlaşmağa çalışan ölkələrdə ciddi narazılıq və məyusluq yaradıdı, həm də dünya nizamının təməlinə sarsıldığını göstərdi. Bu böhran beynəlxalq hüquqla tənzimlənməyən qeyri-konvensional və hibrid müharibələr təhlükəsini getdikcə daha da artırır.

Görkəmli siyasi xadim Henri Kissincer də müasir dünya nizamının böhranından danışır və belə hesab edirdi ki, vəziyyətin gərginləşməsinə və global şəraitin pisləşməsinə görə Qərb məsuliyyət daşıyır. Kissincer bildirdirdi ki, Avropa və ABŞ Ukraynanın Rusiya üçün xüsusi əhəmiyyət kəşb etdiyiən lazımına qiymətləndirməyiblər: “Səhv onda idi ki, onlar vəziyyəti başa düşmədilər... Qərbdə heç kəs Krimin qaytarılmasına dair konkret proqram təklif etmədi... Heç kəs Şərqi Ukraynada döyüşmək istəmir. Həyatın sort reallığı belədir”.

Dünya nizamının böhranına və beynəlxalq hüququn fəaliyyətsizliyinə gətirib çıxarmış siyasi proseslərin, habelə beynəlxalq münasibətlərin aktoru kimi Avropa İttifaqının institusional və funksional fəaliyyətinin obyektiv dəyərləndirilməsi aparılmalıdır. Artımaqda olan islamofobiya, Avropada ayrı-seçkilik dü-

şüncəsinin həyatın bütün sahələrinə sirayət etməsi, rəsmi Brüsselin xarici siyasətində ikili standartların kəskin təzahürləri kimi tendensiya təbəddülatlar ciddi narahatlıq doğurur. Geosiyasi maraqlar bir-biri ilə o qədər sərt toqquşur, güclü ziddiyyətə girir ki, onlardan hər birinin tarazlığı öz xeyrinə dəyişmək cəhdləri qarşı tərəfin şiddətli cavab reaksiyasına səbəb olur. Bu cür amansız qarşıdurmalar böyük gücləri bəzən yeni dünya müharibəsinin astanasına sürükləyir.

Avropa İttifaqı, ATƏT, Avropa Şurası, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsi kimi kontinental təsisatların ikili standartlara söykənən ədalətsiz siyasətinin təhlili kiçik və gənc müstəqil dövlətləri ehtiyatlı siyasət yeritməyə sövq edir. Bu strukturların postsovet məkanındakı bəzi dövlətlərə, o cümlədən Azərbaycana münasibətdə qərəzli siyasətinin həm global, həm də regional determinantlarının öyrənilməsi rəsmi Bakı üçün vacibdir. Avropa təsisatlarının gənc müstəqil ölkələrə münasibətdə ayrı-seçkililiyə yol verməsi, insan hüquqları məsələsindən suveren dövlətlərə qarşı siyasi təzyiq metodu kimi istifadə etməsi beynəlxalq hüquq normaları ilə bir araya sığmır. Səni şəkildə şişirdilən problemlərin və ənənəvi təsir mexanizmlərinin köməyi ilə dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilə edilir, mühüm qərarların qəbulu praktikasında ikili standartlar tətbiq olunur.

Azərbaycanın müstəqil siyasət yeritməsi, işğal olunmuş torpaqlarımızı azad etməsi, ərazi bütövlüyümüzü və suverenliyimizi bərpa etməsi, iqtisadi inkişaf və dövlət quruculuğu sahəsində ciddi uğurlar qazanması Qərb strukturları tərəfindən birmənalı qarşılanmır. ABŞ, Fransa, Kanada ölkəmizə qarşı qərəzli siyasət yeridir. Avropa İttifaqı, ATƏT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası kimi beynəlxalq təşkilatlar öz geosiyasi istəklərini reallaşdırmaq üçün regionda sabitliyi pozmağa çalışırlar.

Yaxın tarixi keçmişin təcrübəsi göstərir ki, birləşmiş dünya şəraitində tarazlıq olmaması, dövlətlər arasında qarşıdurmanın güclənməsi, dünyanın müxtəlif regionlarında eksperimental ssenarilərin köməyi ilə qanuni seçilmiş hökumətlərin zorla devrilməsi prosesində güc tətbiq edilməsi təhlükəli preasedntlər yaradır. ABŞ və onun müttəfiqləri təhlükəli özbaşınalıq preasedntlərinə söykənərək, beynəlxalq hüququn tələblərinə nümayişkarənə şəkildə məhəl qoymurlar.

İkili standartlar siyasətinin geniş yayılması, “soyuq müharibə” dövrünün blok təfəkkürünə qayıdış, Qərbin hərbi-siyasi təsirinin sərhədləri aşması onunla nəticələnib ki, Şərqi Avropanın və postsovet məkanının bəzi kiçik dövlətləri bu eskalasiyanın qurbanlarına çevrilib və dərin böhranla üzləşiblər. Qəddarma “rəngli inqilablarla” bağlı siyasi və sosial-iqtisadi eksperimentlər artıqca ümumbəşəri dəyərlər sistemində demokratiyanın mövqeyi zəifləyir, dövlətlərin və bütün regionların inkişafının regional, mədəni, dini, tarixi determinantlarına məhəl qoyulmaması global miqyasda konfliktlərin və qeyri-sabitliyin artmasına gətirib çıxarır. Yeni müstəqil dövlətlərin yerləşdiyi coğrafi məkanlar şiddətli mübarizə meydanına çevrilir.

İkinci və üçüncü minilliklərin ayrıcında postsovet məkanında, Balkan yarımadasında, Yaxın Şərqdə və digər re-

gionlarda baş verən rəngli inqilabları yaxşı xatırlayıraq. Yuqoslaviyada baş verən buldozer inqilabı (oktyabr, 2000-ci il), Gürcüstanda gızılgül (noyabr, 2003), Ukraynada narıncı (noyabr, 2004 - yanvar, 2005), İraqda bənövşəyi (yanvar, 2005), Qırğızıstanda zənbəq (fevral - aprel, 2005), Moldovada üzüm (aprel, 2009), Tunisdə yaşəmən (dekabr, 2010), Misirdə lotos (yanvar, 2011), Yəməndə qəhvəyi (yanvar - noyabr, 2011), Ermənistanıdə məxməri (mart - may, 2018) inqilabların nə ilə nəticələndiyi, ölkələrin uzunsürən xaosit duruma sürükləndiyi, son dərəcə ağır itkilərə məruz qaldığı siyasi mənzərə yetərinə aydındır və hamıya bəllidir.

Qərb uzun illər ərzində Azərbaycanıdə rəngli inqilab planını reallaşdırmağa səy göstərsə də, müxalif cəbhəni səfərbər etmək üçün böyük məbləğdə vəsait xərcləsə də çirkin məqsədlərinə nail ola bilmədi. Prezident İlham Əliyev Qərbin planlarını müdrikliklə alt-üst etdi, ölkəni demokratiya pərdəsi altında yeni müstəmləkəçilik toxumu səpənlərin cənginə vermədi. Məhtərəm Prezidentimizin bu missiəz xidmətinin dəyərinə anlamaq üçün Ukraynanın, Moldovanın, Gürcüstanın, Ermənistanın bugünkü durumuna nəzər salmaq kifayətdir. Böhranın dərinləşməsi və beynəlxalq hüququn nəzarətindən kənarda qalan qaynar regionların əmələ gəlməsinə şərait yaradılması suveren milli dövlətçiliyin inkişafı prosesinə hədsiz ziyan vurur, qarşıdurma vəziyyətində olan tərəflərin kompromis axtarışını çətinləşdirir.

Müasir dünyada böhranın genişlənməsində Avropa təsisatları və təşkilatları da az rol oynamırlar, onlar başqa dövlətlərdə və regionlarda yaranmış mürəkkəb problemlərlə bağlı qərarlar qəbul etmək hüququnu inhisara almağa çalışırlar. Avropa İttifaqı bu prosesdə daha çox fəallıq göstərir.

Azərbaycan 2009-cu ildən bəri Avropa İttifaqı ilə Şərq Tərəfdaşlığı proqramı çərçivəsində ikitərəfli və çoxtərəfli formatda əməkdaşlıq edir. Azərbaycan Aİ-yə “Modernləşdirilmiş strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş” adlanan yeni müqavilə bağlamağı təklif etmişdir. Bu sazişə dair danışıqlar 2017-ci ildən başlanmışdır. 2022-ci ildə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin perspektivlərinə dair verdiyi açıqlamada bildirdirdi ki, biz indi Avropa İttifaqı ilə yeni saziş üzərində bəzi məsələlərin razılaşdırılmasının son mərhələsindəyik: “Bu razılaşmanın 90 faizdən çox hissəsi bizim və Avropa İttifaqının dəyərləndirməsinə görə hazırdır. Yeni razılaşma çox hərtəfəlidir. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonrakı realılıqları əks etdirir”. Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə münasibətlərinin mürəkkəb geosiyasi şəraitdə tamamilə yeni mərhələyə qədəm qoyduğu bir məqamda Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə Ali Komissarı Cozef Borrellin Azərbaycanı Ermənistanı qarşı “ərazi iddialarında” günahlandırması nöinki Azərbaycan - Aİ əlaqələrinə zədələyir, həmçinin Azərbaycan — Ermənistan münasibətlərinin normalaşması prosesinə mənfi təsir göstərir, sülh müqaviləsinin bağlanmasına əngəl törədir. Hətta Avropa İttifaqı rəsmilərinin bu mövqeyi təşkilatın təməl prinsipləri ilə ziddiyyət təşkil edir. Hədəflənən yeni sazişin imzalanması və münasi-

bətlərin gələcək inkişafı İttifaqın Azərbaycanı qarşı mövqedəyinin dəyişməsindən və ədalətli yanaşma sərgiləməsindən asılıdır.

Avropa Parlamentinin 2023-cü il yanvarın 19-da xüsusi prosedur qaydasında qəbul etdiyi qeyri-obyektiv və ədalətsiz qətnaməyə Azərbaycan sərt etirazını bildirərək, yalan və saxta məlumatlar üzərində qurulmuş əsassız ittihamları qətiyyətlə rədd etdi. Fransalı nümayəndələr başda olmaqla Azərbaycana qarşı qərəzli mövqe tutan deputatların təşəbbüsü ilə müzakirəyə çıxarılan və Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisi olan Qarabağın dağlıq hissəsinin guya blokadaı alınmasının humanitar nəticələrindən bəhs edən qətnamənin sənədin müəlliflərinin ikili standartlardan hələ də əl çəkə bilmədiklərinin göstəricisidir.

Avropalı deputatlar Azərbaycanın bölgədə yaratdığı yeni realığı görmür və ya görmək istəmirlər, müharibədən sonrakı illər ərzində Azərbaycanın irəliləyən apardığı sülh danışıqları prosesini ardıcıl və metodik surətdə pozur və təhlükə altında qoyurlar. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, vaxtı ilə Avropa Parlamenti Azərbaycanı təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən, bu gün Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynayan “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin də əleyhinə çıxdı.

Avropa Parlamentinin Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti və insan hüquqlarına dair 2024-cü il aprelin 25-də qəbul etdiyi qətnamə də tamamilə obyektivlikdən uzaq, qərəzli siyasi cəfəngiyyat kimi respublika ictimaiyyətinə hiddət doğurdu. Beynəlxalq münasibətlərin mühüm aktoru olan Avropa İttifaqının institusional və funksional fəaliyyətinin obyektiv təhlili, mövcud anlaşılmazlıqların və problemlərin aradan qaldırılması rəsmi Brüsselin xarici siyasətində ikili standartların, tendensioz yanaşmaların aradan qaldırılmasına faydalı təsir göstərə bilər.

2024-cü il iyunun 20-də Şuşada “Yalan məlumatların ifşası: Dəzinformasiyaya qarşı mübarizə” mövzusunda keçirilən 2-ci Qlobal Media Forumunda çıxış edən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan gələcəyə inamla baxır, haqqın-ədalətin təntənəsinə inanır: “Sovet İttifaqının süqutundan sonra Qərbdə və keçmiş sovet respublikalarının çoxunda belə bir fikir var idi ki, irəli getməyin və mövcudluğu təmin etməyin yeganə yolu böyük ölkələrin diktəsi altında yaşamadır. Biz fərqli yol seçdik. Bu, asan deyildi. Bizim ölkədə sabitliyi pozmaq səyləri oldu. 2000-ci illərin əvvəllərində narıncı inqilablar, rəngli inqilablar cəhdləri olurdu. Eyni zamanda, bizim seçiminiz Azərbaycanın satelliit ölkəyə, “proksi” ölkəyə, vassal, qul ölkəyə çevrilməsinin qarşısını aldı və bu da əlbəttə ki, bizim xalqımızın çox dəhşətli dərəcədə əziyyət çəkməsinə imkan vermədi. Biz de-fakto və de-yure müstəqilliyi seçdik... Müstəqil xarici siyasət, özünü təmin edən iqtisadiyyat, tərəfdaşlarımızla, - o ölkələrlə ki, onlar bizimlə əməkdaşlığa can atırdı, - səmərəli əməkdaşlıq. Əlbəttə ki, daxili potensialımıza söykənirdik. Eyni zamanda, biz region ölkələri ilə də sıx əlaqələr qurduq. Bu, biza imkan verdi ki, iqtisadi problemlərin böyük eksorsiyətini həll edərk və biz öz üzərimizdə çalışdıq, diqqətimizi xalqımıza, ölkəmizə yönəlttik və dedi-qodulara, Avropa Parlamentində və ya Avropa Şurasında kiminsə hansısa bəyənətinə məhəl qoymadıq, fikir vermədik. Biz onlara tamamilə bigənə yanaşırdıq... Biz sülh içində yaşayan, münəqişəsiz, müharibəsiz, ərazi iddiası olmayan, hamının bir-birini sevdiiyi, əməkdaşlıq etdiyi Cənubi Qafqaz istəyirik”.

məzmununda açıqlama verməsindən asılı olmayaraq, bunun başqa adı yoxdur. İkinci Dünya müharibəsindən sonra Almaniyaya, Yaponiyaya təbiiq olunan qadağalar hər kəsə bəllidir. Bəs görəsən beynəlxalq prinsiplər nə üçün otuz il qonşu dövlətə qarşı işğalçılıq siyasəti aparın, sonda isə acınacaqlı məğlubiyyətə uğrayan Ermənistanı şamil edilmir? Belə bir dövlətin Vaşinqton tərəfindən dəstəklənməsi hansı məntiqə sitir? Budurmu ABŞ-nin ədaləti və demokratiyası?

ABŞ-nin Cənubi Qafqaz siyasəti bir ikuizlülük nümunəsidir. Məlum aprel görüşləri ərəfəsində və ondan sonrakı müddətdə Ağ Ev rəsmilərinin ölkəmizə çoxsaylı telefon zəngləri edildi. Onlar bizi inandırmağa çalışırlar ki, Ermənistanı hərbi dəstək göstərilməsi Azərbaycana qarşı yönəlməyib. İndi isə eyni xorda səfir çıxış edir. O, ölkəsindən Ermənistanı gizli silah daşınmasına dair təqdim olunmuş sübut və faktlarla bağlı sualdan yayınır. Aydın məsələdir ki, okeanın o tayından Ermənistanı ucan hərbi təyiyər boş olmayıb, onlarla sülh görüşçilərinin danışması da absurdur, qalır yeganə versiya kimi İrəvana silahların gətirilməsi. Səfiro sual edirik: Bu silahlar Ermənistanı nə üçün tədarük olunur və yaxud həmin silahlar kimə qarşı tuşlanacaq?

Mübariz FEYİZLİ

ABŞ səfiri mediamızı niyə təhqir etdi?

Bəs “Caliber.az” portalı nə yazmışdı və yaxud səfir hansı faktları təkbiz edir? “Caliber.az” bildirib ki, ABŞ Silahlı Qüvvələrinə məxsus “Boeing C-17” hərbi yük təyyarəsi ilə Ermənistan Silahlı Qüvvələri üçün yeni nəsil silahlar - snayper tüfəngləri, gecəgörmə cihazları, xüsusi rabitə vasitələri, zirehli texnika gətirilib. Səfirin burada, necə deyərlər, nala-mıxa vurmasının yeri yoxdur. “Caliber.az” xəbərləri yayarkən etibarlı mənbələrə, faktlara istinad edir.

Digər tərəfdən, təqdim olunan məlumatlar ABŞ-nin Ermənistanı hərbi dəstək göstərməsinə aid yeganə faktlar deyil. Artıq danışılmaz gerçəklikdir ki, məğlub Ermənistan postmüharibə dövründə üzərinə götürdüyü öhdəliklərdən yayınmaqla revanşizm mövqeyindən çıxış edir və bu zaman havadarlarından, o cümlədən də okeanın o tayından gələn köməyə arxalanır. Son vaxtlarda ABŞ rəsmiləri İrəvanı sözün əsl mənasında su yoluna döndəriblər. ABŞ Avropa İttifaqının (Aİ) məlum missiyasının Ermənistanı yerləşdirməsinə güclü siyasi dəstək verdi. Halbuki mülki adlandırılan bu missiyanın tərkibində hərbiçilə müxəssislər də yer alırlar. Vaşinqton bir qədər bundan əvvəl Ermə-

nistanı hərbi məqsədlər üçün vəsait ayırdığını bəyan edib. ABŞ Ermənistanla hərbi təlimlərə qatılmaqla bütün əndazələri aşıb. Həm Ermənistan, həm də ABŞ ikinci dəfə baş tutan “Eagle Partner 2024” təlimlərinin xoş məramla keçirildiyini bəyan edirlər. Ancaq heç bir halda bunu ABŞ-Ermənistan hərbi təlimlərinin gerçək məqsədi kimi qəbul etmək mümkün deyil. Verilən rəsmi məlumat iz azdırmaqdan, diqqəti “Eagle Partner 2024”-in əsl məhiyyətdən yayındırmaq cəhdindən başqa bir şey deyil. Burada niyyətin yalnız Ermənistan hərbiçilərinə yeni vər-

dişlər aşılmasından, sülhməramlılara konkret situasiyalarda hansısa davranış qaydalarının öyrədilməsindən ibarət olduğuna inanmaq sadəlövhlik olardı. Amerika Birləşmiş Ştatları ilə Ermənistanın mü-

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Dini və etnik tolerantlıq...

Yeganə BAYRAMOVA

Bu gün milli-mənəvi dəyərlər, mənəvi fərqliliyin qorunaraq gələcək nəsillərə ötürülməsi vacib olduğu qədar çətindir. Məlumdur ki, ölkəmiz multikulturalizm məkanı sayılır. Azərbaycan tolerantlığı ilə bərabər, özünəməxsus mədəniyyəti ilə hər zaman dünya ictimaiyyətinin diqqətini cəlb edib.

Ölkəmizdə kiminsə dini əqidəsinə, milli mənsubiyyətinə görə təzyiqə məruz qalması faktı yoxdur. Özünəməxsus dini və milli ənənələri olan Azərbaycanda yaşayan hər bir xalqın inancına, milli mənsubiyyətinə hörmətlə yanaşılır. Eyni zamanda, bu dəyərlərin qorunub inkişaf etdirilməsinə şərait yaradılır.

Bu günlərdə Braziliyada G20 Dövlətləri Forumu (IF20) keçirilib. 19-22 avqust tarixlərində baş tutan forumda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov da iştirak edib. Qeyd edək ki, sözügedən tədbir ölkəmizin din siyasətinin beynəlxalq müstəvidə müzakirəsi üçün mühüm hadisə oldu.

Dini sahədə global məsələlərin müzakirə olunduğu Forumun gündəliyi dayanıqlı inkişaf, yoxsulluq və bərabərsizliklə mübarizə, global idarəetmə islahatları, münaqişələrin həlli, global iqtisadi məsələlər, ərzaq təhlükəsizliyi, iqlim dəyişikliyi kimi mövzuları əhatə edib. Forumda, ümumilikdə, 300-ə yaxın qonaq iştirak edib

Mədəniyyətlərin və dinlərin qovuşduğu məkan...

Forumda iştirak edən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramin Məmmədov Azərbaycandakı multikultural və to-

lerant mühit, həyata keçirilən multikulturalizm siyasəti, eləcə də Azərbaycan multikulturalizmi modeli haqda ətraflı məlumat verib. O, bildirib ki, multikulturalizm Azərbaycan xalqının mənəvi sərvətidir: “Azərbaycan tarixən çoxmədəniyyətli dövlət, mədəniyyətlərin və dinlərin qovuşduğu bir məkan olub. Bu gün də həmin ənənə Azərbaycanda davam etdirilir və global səviyyədə təbliğ olunur. Azərbaycan multikulturalizmi dünya dövlətləri üçün örnək model kimi qəbul edilir”.

R.Məmmədov, həmçinin Qarabağda və azərbaycanlıların yüzilliklər ərazində yaşadığı indiki Ermənistan ərazilərində dini irsi-

mizin qəddar hücumlara məruz qaldığını bildirib. O, forumda Azərbaycanın dinlərarası və mədəniyyətlərarası harmoniyaya əsaslanan multikulturalizm modeli, eləcə də bu nümunəvi mühitin qorunması istiqamətində həyata keçirilən dövlət siyasəti barədə ətraflı məlumat verib.

Tolerantlıq: Kimliyimizin ayrılmaz elementi

Komitə sədri bildirib ki, əsrlerboyu Azərbaycanda müxtəlif konfessiyaların nümayəndələri sülh və qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşayıblar: “Dini etiqad azadlığı, tolerantlıq ənənəsi Azərbaycan kimliyinin ayrılmaz elementidir.

maz elementinə, millətin plüralizmə sarsılmaz sadiqliyinin sübutuna çevrilib. Bakıda məscidlər, kilsələr və sinaqoqların yan-yanaməvcud olması müxtəlif dini icmaların harmoniya şəklində birgəyaşayışının sübutudur. Azərbaycan dövləti tərəfindən bu zəngin tarixi, maddi və mənəvi irsin qorunaraq gələcək nəsillərə çatdırılması üçün yaradılan hərtərəfli qanunvericilik bazası irqindən, milliyətindən, dinindən, dilindən, cinsindən asılı olmayaraq hamı üçün bərabər hüquq və azadlıqlara təminat verir”.

Prezident İlham Əliyevin ifadə etdiyi kimi, ölkəmizin hər zaman tolerantlıq və inklüzivlik modeli kimi qəbul olunduğunu diqqətə çatdıran Komitə sədri vurğulayıb ki, tarixi və dini abidələrin, müqəddəs yerlərin və ziyarətəgahların bərpası, yenidən qurulması və mühafizəsi dövlətin din və milli-mənəvi dəyərlərə dərin hörmətini əks etdirir: “Azərbaycanın mədəni irsin qorunub saxlanması istiqamətində fəaliyyəti ölkə hüdədlərindən kənara çıxır. Belə ki, Azərbaycan Vatikandakı Müqəddəs Marselin, Pietro və Sebastyan katekombalarının bərpasına öz töhfəsini verib, Fransadakı Notr-Dam kilsəsinin təmiri üçün vəsait ayırıb”.

Dini irsimizə qarşı qəddar hücumlar
Azərbaycan xalqının tarixin müxtəlif dövrlərində dini ayrı-seçkiliyin ən qəddar formalarından əziyyət çəkdiyini diqqətə çatdıran R.Məmmədov ölkəmizin 30 il ərzində işğal altında saxlanmış ərazilərindəki 67

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə “Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi”nin maliyyə dəstəyi ilə “Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası münasibətlərin inkişaf etdirilməsi” istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

məsciddən 65-nin məhv edildiyini bildirib: “Qarabağda və azərbaycanlıların yüzilliklər ərzində yaşadığı indiki Ermənistan ərazilərində dini irsimizə qarşı qəddar hücumlara baxmayaraq, xalqımız gələcəyə köklənərək, dini və etnik tolerantlığı milli kimliyimizin təməl sütunu kimi qorumağa davam edib. Bu illə ərzində xalqımız bütün regionun tarixində sülh və əməkdaşlığa əsaslanan yeni səhifə açmağa çalışıb, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə dini-tarixi abidələrin bərpası ilə bağlı mühüm layihələr həyata keçirilir”.

Xatırladaq ki, 2014-cü ildən etibarən hər il keçirilən G20 Dövlətləri Forumu dini məsələlərə məşğul olan qurumlara və tədqiqat institutları şəbəkəsinə BMT-nin dayanıqlı inkişaf məqsədləri ilə bağlı müzakirə platforması təqdim edir. Ölkəmizin G20 Sammitinin Dövlətləri Forumunda iştirakı yeni əlaqələrin qurulması, gələcək layihələrin formalaşdırılması və Forum çərçivəsində müntəzəm əməkdaşlığın davam etdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

İdman

Azərbaycan futzal millisi yoldaşlıq oyunları keçirəcək

Futzal üzrə Azərbaycanın millisi “Avro-2026”nın əsas mərhələsinə hazırlıq məqsədi ilə iki beynəlxalq yoldaşlıq oyunu keçirəcək.

Azərbaycan Futzal Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, komanda sentyabrın 19-da və 20-də Çexiya seçməsi ilə gücünü sınayaçaq.

Hər iki oyun Zlin şəhərində keçiriləcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycan yığmasını Avropa Çempionatının əsas mərhələsində İsveç, Xorvatiya və Yunanıstanla qarşılaşacaq.

Onur Quluzadə Fransada bürünc medal qazanıb

Azərbaycanın stolüstü tennisçisi Onur Quluzadə Fransanın Şiltiheyim şəhərində təşkil olunan “Euro Mini Champs” yarışında uğurla çıxış edib.

Azərbaycan Stolüstü Tennis Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, 2011-2012-ci il təvəllüdlü 128 idmançı arasında yarışan tennisçi təsnifat mərhələlərini inamla adlayaraq mükafatlar uğrunda mübarizə aparıb.

1/16 finalda fransalı, 1/8 finalda bolqarıstanlı, 1/4 finalda digər fransalı rəqibinə qalib gələn idmançı yarımfinalda rumıniyalı rəqibinə uduzsa da, 3-cü yer uğrunda görüşdə Çexiya təmsilçisini üs-

tələyərk yarışın bürünc medalına layiq görüldü.

Kiçik Avropa çempionatı da adlandırılan yarışdakı digər təmsilçimiz Yağmur Məmmədli isə 96 iştirakçı arasında 12-ci yeri tutub.

Atletimiz nüfuzlu yarışda ikinci yeri tutub

Azərbaycan atleti Anna Skidan Polşanın Xojuv şəhərində Brilyant Liqa çərçivəsində keçirilən Kamilla Sklodovskaya Memorialında uğurlu çıxışla yadda qalıb.

Azərbaycan Atletika Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, çəkiatma yarışında ölkəmizi təmsil edən idmançının göstəricisi 71.82 metr olub.

Bu nəticə ilə Anna Skidan mötəbər yarışda 2-ci yeri tutub.

İnsanların musiqi zövqü fərqli olsa da, bu sənət növünün qəlbimizin dərinliyinə nüfuz etdiyi hər birimiz bilir. İstər klassik simfoniya, opera, istərsə müasir pop, rok janrları olsun, musiqinin ruhunda insan psixikasını dəyişəcək qeyri-adi güvvə var.

Musiqi mənəvi qidalardan ən populyarı və ən rahat, ləzzətli “həzm” olunandır. Təsədüfi deyil ki, bir çox dahilər, filosof, yazıçı və siyasi liderlər musiqinin qeyri-adi təsir gücü barədə yaddaqaalan fikirlər söyləyiblər.

Amerikalı məşhur yazıçı, filosof David Toro musiqinin insanı psixoloji cəhətdən möhkəm və qorxmaz etdiyini yazırdı. Böyük ingilis yazıçısı Çarlz Dikens isə “musiqi bizə bəşər övladının təsəvvür etdiyimizdən daha böyük olduğunu göstərir” demişdi. 18 yaşlarında ilk bəstələrini nota köçürən alman filosofu Fridrix Nitsşe həm də istedadlı pianoçu idi. O, musiqisiz həyatın yanlış yaşadığını iddia edirdi.

Musiqisəvər düşüncə adamlarının içində başqa bir alman filosofu, Nitsşenin ustadı Artur Şopenhauer xüsusilə seçilir. Şopenhauer musiqini sənət növlərinin ən nəcibi, ən yaxşısı və ən vacibi adlandırırdı. Filosofa görə, musiqi öz təsir gücylə rəssamlıq və ədəbiyyat kimi sənət növlərini ötür keçir. Onun fikrincə, musiqi həm də dünyanı idarə edən ali həqiqətin əsas vasitəsidir. Maraqlıdır ki, Şopenhauerin musiqi barədə təhlili onun bütün fəlsəfəsini əhatə edən “Dünya iradə və təsəvvür kimi” kitabındakı təkamül düşüncələrə yox, məntiqi mühakimələrə əsaslanır. O, musiqini öz fəlsəfi dünyagörüşü çərçivəsində qiymətləndirirdi. Şopenhauerin musiqi barədə fikirləri musiqi nəzəriyyəsi dərslərində hələ də tədris olunmaqdadır.

Pessimist fəlsəfənin atasından söz düşmüşkən onun fəlsəfi dünyagörüşünə qısaca nəzər salmağa dəyər.

Şopenhauer keçmiş, indi və gələcəkdə olacaq bütün hadisələrin xaos nəticəsində meydana gəldiyini, obyektiv gerçəkliyin dərkdilməzliyini, bizim gördüklərimizin sadəcə, subyektiv iradə və təsəvvürdən ibarət olduğunu iddia edirdi. Onu Kantçı adlandıran təhlilçilər də az deyil. Odur ki, Şopenhauerin musiqi haqqında fikirlərini müzakirə etmək üçün ilk növbədə onun realılığa bağlı şərhini anlamaq lazımdır.

Şopenhauer təbii iradəni həm üzvi, həm də qeyri-üzvi maddələrin hərəkətini diklədən fasiləsiz impuls kimi səciyyələndirir. Onun təsvir elədiyi bu iradə insanın bütün həyatını idarə edir. Bir çox araşdırmaçı Şopenhauerin iradə konsepsiyasını Çarlz Darvi-

nin yaşamaq uğrunda mübarizə nəzəriyyəsinə bənzətsə də, əslində, Şopenhauerin təlimi daha mürəkkəbdir. Filosofun fikrincə, insanın istəkləri onun ən primitiv instinktlərinin hədəfləridir. Şopenhauer yazır ki, məhz buna görə insanda istəklər sonsuzdur. Necə

ki, qədim yunan mifologiyasında acından ölmək üzrə olan Tantal ölinin çatmadığı həndürlükdə sallanan üzümləri dərməyə can atırdı, eynilə bizim istəklərimiz də bizi heç vaxt çata bilməyəcəyimiz, lakin daim ona doğru irəliləməyə məcbur edən bir hədəfə yönəldir. Şopenhauer deyirdi ki, bu iradə və hərəkət həm də bütün əzabların mənbəyidir. Buddist düşüncəyə görə, arzular iztirab yadır, iztirabdan xilas olmağın yeganə yolu isə arzulamamaq, istəməməkdir. Şopenhauer də təxminən eyni fikirdədir.

Zahidlik, asketizm (bütün instinktlərdən və istəklərdən imtina) bu cür yaşamağın ən asan, ən təsirli yolu olsa da, hər kəs üçün uyğun deyil. Lakin ömrünün qalan hissəsini rəhəb kimi yaşamaq istəməyənlər üçün də həyatın müəyyən iztirablarından müvəqqəti qurtuluş yolları var. Şopenhauerin fikrincə, bu qurtuluşu nəcib sənətlər - rəssamlıq, musiqi, ədəbiyyat üzərində düşünməklə əldə etmək olar. Böyük filosof musiqini bütün bu sənətlərin şahı hesab edirdi.

Şopenhauer “Dünya iradə və təsəvvür kimi” kitabında incəsənətin içimizdə yaratdığı mürəkkəb və nəcib duyğunu təbiətin möhtəşəm bir mənzərəsini seyr edərkən keçirdiyimiz gözəl duyğulara bənzədir. “Uca dağa qalxmaq, geniş çölləri gözmək, yüksəklikdən aşağı baxmaq belə insana dünyanın sonsuz özəmətinə aşılayır, ona öz varlığını sevinməyə imkan yaradır”.

Dünyanın, kainatın heyranedicə mənzərələri qarşısında gündəlik mübarizəmiz, məniyyət qayğılarımız öz əhəmiyyətini itirərək sönür. Şopenhauer yazırdı: “Yalnız təbiətin özünə hopmuş, onda itmiş insan dünyanın

dayağı olduğunu bilavasitə dərk edə bilər. Necə ki Bayron deyir: “Dağlar, dənizlər, səma - mənim ruhumdur, mən də onların bir parçasıyam!”

İnsan eqosunun təbiətdə bu şəkildə əriməsi bəzilərində qorxulu görünə də, Şopenhauer inanırdı ki, insanlar bu yolu seçərkən onun ardınca getməlidirlər. Həm də bu yolu musiqinin müşayiətilə getməyi tələq edirdi. Filosofun fikrincə, ən qədim müdriklər belə təlimlərini şagirdlərin ruhuna daha rahat hopdurmaq üçün öz dərslərini sakit, həzin musiqinin müşayiəti altında tədris ediblər. Çünki musiqi ətrafımızdakı dünyaya ilə bir olmaqda, mənlilik (ego) hissini itirməkdə, iztirabları azaltmaqda əvəzsiz vasitəyə çevrilə bilər. Başqa sözlə, istəklərimizi nə qədər azalda, kimliyimizi nə qədər unuda bilsək, bir o qədər azad oluruq. Musiqi bu yolda getməyə, uçmağa istəyənlər üçün gözəl naxışları olan qanadıdır.

Şopenhauer iddia edirdi ki, şəxsidə universal, bugündə zamansızlığı, sonda sonsuz tapmaq istəyənlər yalnız sənət kömək edə bilər. Gözəl bir tabluya baxarkən, yaxud maraqlı bir kitab oxuyarkən özümüzlə hadisələrin içində hiss etmək - təbiəti seyr edərkən təbiətin içində itməyimizlə, təbiətə qovuşmağımızla eyni şeydir. Şopenhauer: “Əsl sənət əsəri insanı yalnız bir dəfə mövcud olmaqdan xilas edərkən, onu bir ömrün içində sayızsız-hesabsız dəfə yaşatmağa qadirdir”, - deyir.

Bu mənada, musiqi bütün digər sənət növlərindən fərqlidir, çünki o, hər şeydən daha çox özünü ifadə edir. Musiqidəki melodiya sözlərdən və rənglərdən fərqli olaraq heç nəyi təmsil etməyə çalışmır, əksinə, olduğu kimi başa düşülür və hiss olunur. Yəni, musiqi nəyinse vasitəçisi deyil, birbaşa özüdür, musiqinin özü mahiyyətdir. Şopenhauer digər sənət növlərinin iradənin vasitəçiləri, musiqinin isə birbaşa iradənin təzahürü olduğuna inanırdımağa çalışırdı.

Ona görə də biz musiqiyə qulaq asanda sanki adi realılıqdan çıxırıq, musiqi vasitəsilə daha yüksək reallığa qovuşuruq. Şopenhauer deyirdi: “Musiqi hər hansı digər sənətdən fərqlidir, o, ideyaların simvolikasi deyil, məhz iradənin özüdür. Onun obyektivliyi ideyalardır. Elə buna görə də musiqinin təsiri daha güclü və nüfuzedici olur. Çünki başqa sənətlər əşyanın kölgəsindən danışdığı halda musiqi onun özündən danışır”.

Murad Köhnəqala

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000. Üzviyyətli Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317
Tiraj: 4848
Sifariş: 1944
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələni və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova